

Kerntakendiscussie

2014

Besluitdocument

Inhoud

Raadsvoorstel	5
1. Inleiding	9
2. Proces	10
3. Financiële taakstelling	11
3.1 Ontwikkeling financiële positie	11
3.2 Bijstelling taakstelling: 2,0 → 2,4 → 2,6 miljoen	11
4. Visie	13
4.1 Inleiding	13
4.2 Hoofdpunten	13
4.3 Samenleving in Montferland	13
4.4 Voorzieningenniveau in Montferland	14
4.5 Strategische positie in de regio	15
4.6 Bedrijfsvoering	15
4.7 Inkomsten	16
5. Thema's	18
6. Uitwerking vragen gemeenteraad	19
Thema A en C: Accommodaties van sportvereniging, maatschappelijke en culturele instellingen	19
Thema B en D: Subsidies aan sportverenigingen, maatschappelijke en culturele instellingen	21
Thema E en F: Openbare ruimte groen en wegen	22
Thema G: Ruimtelijke ordening	23
Thema I: Onderwijs	24
Thema J: Regiokeuze (Achterhoek/Stadsregio Arnhem Nijmegen)	24
Thema K Overige	24
7. Financiële uitkomsten	27
8. Ontvlechtigings-, frictiekosten en risico's	29
Bijlagen	30
I. Overzicht samenwerkingsverbanden	31
II Toelichting maatregelen subsidies voor sport, cultuur en leefbaarheid	33
III Themabladen	35
Thema A: Accommodaties van sportverenigingen	35

Thema B: Subsidies aan sportverenigingen	36
Thema C: Accommodaties maatschappelijke en culturele instellingen.....	37
Thema D: Subsidies maatschappelijke en culturele instellingen	38
Thema E: Openbare ruimte groen.....	39
Thema F: Openbare ruimte wegen	40
Thema G: Ruimtelijke ordening.....	41
Thema H: Uitkeringen, inkomensvoorzieningen en minimabeleid.....	42
Thema I: Onderwijs	43
Thema J: Regio keuze (Achterhoek/Stadsregio Arnhem Nijmegen)	44
Thema K: Overige	45

Versiebeheer			
1 ^e versie	14-8-2014	Eerste lezing 1 ^e concept	B&W 14-8-2014
2 ^e versie	20-8-2014	Eerste bespreking 2 ^e concept	B&W 21-8-2014
3 ^e versie	29-8-2014	Tweede bespreking 3 ^e concept en vaststelling	B&W 2-9-2014
4 ^e versie	3-9-2014	Vastgesteld door B&W voor bespreking in werkbijeenkomst gemeenteraad van 11-9-2014	
5 ^e versie (definitief)	29-9-2014	Vastgesteld door B&W voor de opiniërende raadsvergadering van 16-10-2014 inclusief raadsvoorstel	B&W 7-10-2014

Raadsvoorstel

Registratienr: 14int02435

Agendapunt: (raadsvergadering van 13-11-2014)

Onderwerp: Kerntakendiscussie

Portefeuillehouder: burgemeester mw. C.C. Leppink-Schuitema

Samenvatting:

Om een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren en aanbieden is een kerntakendiscussie gevoerd met een financiële taakstelling van € 2,6 miljoen. Met behulp van interactieve bijeenkomsten met het maatschappelijk veld en een aantal werkbijeenkomsten met de gemeenteraad is het takenpakket van de gemeente herijkt. Dit heeft geleid tot concrete bezuinigingsvoorstellen oplopend tot bijna € 3,0 miljoen. De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de voorstellen en de meerjarenbegroting 2015-2018 overeenkomstig aan te passen.

Aanleiding:

De financiële en economische crisis heeft er toe geleid dat het Rijk forse maatregelen moest nemen om de rijksbegroting weer op orde te krijgen. De negatieve gevolgen daarvan stralen op alle gemeenten af in de vorm van bezuinigingen en omvangrijke hervormingen (minder geld en meer taken). Daarnaast heeft de slechte economische situatie ook directe gevolgen voor de gemeentebegroting: dalende legesinkomsten, stagnerende grondexploitaties en (netto) hogere uitgaven voor sociale uitkeringen. Uw raad heeft daarom besloten de meerjarenbegroting 2015-2018 door middel van een kerntakendiscussie weer structureel en reëel sluitend te maken.

Situatie/ probleem:

Door de hierboven genoemde oorzaken maar ook de investeringen in maatschappelijke voorzieningen in de voorgaande jaren, zijn de begroting en de financiële positie van de gemeente onder grote druk komen te staan. De demografische ontwikkelingen, de dubbele vergrijzing en ontgroening, verhogen die druk ook nog op de wat langere termijn. Maatregelen in de sfeer van zowel de jaarlijkse exploitatie (het takenpakket) als de vermogenspositie zijn daarom noodzakelijk om weer een solide meerjarig financieel beleid te kunnen voeren. Dit betekent een begroting met voldoende buffers voor het opvangen van risico's en met ruimte voor noodzakelijk geachte of wettelijk opgelegde nieuwe taken dan wel aangepast of nieuw beleid. De financiële taakstelling op de begroting is bepaald op € 2,6 miljoen per begrotingsjaar 2018.

Om de financiële taakstelling te realiseren, is een kerntakendiscussie opgestart. Deze kerntakendiscussie is grofweg in te delen in drie fasen: de voorbereiding, de feitelijke kerntakendiscussie en de besluitvorming.

In de voorbereidende fase zijn alle taken van de gemeente geïnventariseerd zodat op basis van relevante bedrijfsgegevens keuzes gemaakt kunnen worden. In deze fase is ook de Startnotitie KTD opgesteld en door uw raad vastgesteld. Hierin is de werkwijze, de positie van de gemeente volgens een aantal benchmarks, de ontwikkelingen waarmee rekening gehouden moet worden, de mate van beïnvloedbaarheid van de taken en het afwegingskader van de taken opgenomen en vastgesteld.

Als start van de feitelijke kerntakendiscussie (de tweede fase) is met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk veld aan de hand van stellingen zes thema's besproken. De opbrengst van die bijeenkomst is verzameld en verwerkt tot bruikbare informatie. Deze informatie heeft als input gediend voor de werkbijeenkomsten van de gemeenteraad. In de werkbijeenkomsten is op grond van die informatie in tien thema's (de zes is aangevuld met vier thema's zodat alle geselecteerde taken betrokken zijn) uitgebreid gesproken wat voor Montferland de kerntaken zijn. De daarbij gehanteerde kernpunten zijn:

1. De verantwoordelijkheid voor leefbaarheid ligt bij de gemeenschap.
2. Leefbaarheid betekent niet dat in alle kernen alle voorzieningen beschikbaar zijn. Per kern is op zijn minst een voorziening voor de gemeenschap voor handen. Dit hoeft niet per se een gemeentelijke voorziening te zijn.
3. Kwaliteit van voorzieningen is belangrijker dan kwantiteit.
4. Bereikbaarheid kan op verschillende manieren worden ingevuld en betekent niet automatisch fysiek naast de deur.
5. Vastgoed en accommodaties vormen als zodanig geen doel of kerntaak van gemeentelijk beleid: zij hebben slechts tot doel te faciliteren.
6. De gemeente kan leefbaarheid faciliteren door middel van stimuleren van activiteiten, bieden van accommodaties, verstrekken van subsidies en beschikbaar stellen van menskracht.
7. De gemeente treft ingrijpende maatregelen maar biedt ook alternatieven.

Dit heeft er toe geleid dat 53 (van de 90) taken met een omvang van € 39 miljoen geselecteerd zijn in deze kerntakendiscussie. Vijf taken (omvang van € 24 miljoen) die betrokken zijn bij de transities in het sociaal domein, zijn buiten deze kerntakendiscussie gelaten daar hiervoor separate beleidsplannen vastgesteld zijn. De voorgestelde maatregelen hebben dus betrekking op de 53 geselecteerde taken.

Oplossing:

In de begroting 2015 is een aantal financiële maatregelen getroffen om financiële positie (de vermogenspositie) te herstellen. Hiermee is weer voldoende buffer gecreëerd om risico's en de niet te vermijden frictie van deze kerntakendiscussie op te vangen. Kortheidshalve verwijzen wij u naar de Programmabegroting 2015.

In het Besluitdocument Kerntakendiscussie 2014 is in hoofdstuk zes een flink aantal maatregelen voorgesteld waardoor een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting 2015-2018 gepresenteerd en aangeboden kan worden (via een eerste begrotingswijziging). Wij verwijzen u kortheidshalve naar genoemd hoofdstuk (de pagina's 15 tot en met 22).

Communicatieparagraaf:

In december 2013 is door middel van een brief aan het maatschappelijk veld en een oproep in het Montferland Nieuws gevraagd mee te denken over de kerntaken van de gemeente. In twee interactieve bijeenkomsten met het maatschappelijk veld hebben verschillende invalshoeken en ideeën de revue gepasseerd. De uitkomsten van die bijeenkomsten zijn input geweest voor de drie werkbijeenkomsten van de raad en de concretisering van bezuinigingsvoorstellen. De kernpunten hiervan zijn weer thematisch met het maatschappelijk veld besproken. Vanaf deze plek willen wij alle inwoners en/of vertegenwoordigers van de verenigingen en instellingen in onze gemeente hartelijk danken voor de inbreng in deze kerntakendiscussie. Wij hebben de bijeenkomsten als zeer constructief en waardevol ervaren.

Financiële consequenties:

De uitkomsten van de voorgestelde maatregelen, zie tabel, liggen tussen de € 2,0 en € 3,0 miljoen. De financiële taakstelling is € 2,6 miljoen. Gegeven deze taakstelling is er een beperkte keuzeruimte.

Uitkomsten Kerntakendiscussie	(x € 1,00)		
	Minimaal	Midden	Maximaal
Thema's A en C: Accommodaties	340.000	585.000	826.000
Thema's B en D: Subsidies	297.000	314.000	334.000 ¹
Thema's E en F: Openbare ruimte	235.000	239.000	269.000
Thema G: Ruimtelijke ordening	28.000	31.000	36.000
Thema I: Onderwijs	16.000 ¹	18.000 ¹	18.000 ¹
Thema J: Regiokeuze	107.000	163.000	270.000
Thema K: Overige:	160.000	350.000	381.000
Bedrijfsvoering cq ambtelijke organisatie	800.000	800.000	800.000
	1.983.000	2.500.000	2.934.000

¹ Gecorrigeerd van dubbeltellingen van respectievelijk € 12.000, € 44.000 en € 66.000.

Advies:

Geadviseerd wordt:

- a. In te stemmen met de hoofdpunten van de kerntakendiscussie (paragraaf 4.2);
- b. Het Besluitdocument Kerntakendiscussie 2014 vast te stellen en keuze te maken uit de voorgestelde maatregelen met een minimale uitkomst van € 2,6 miljoen in 2018.

Didam, 7 oktober 2014

Burgemeester en wethouders van de gemeente Montferland,

De secretaris,
T.M.J.M. Evers

De burgemeester,
C.C. Leppink-Schuitema

Bijlagen:

Besluitdocument Kerntakendiscussie 2014 van 7 oktober 2014

Ter inzage in de leeskamer:

N.v.t.

1. Inleiding

De financiële crisis in de wereld en economische ontwikkelingen in Europa hebben grote invloed op de economie van Nederland in zijn algemeenheid en de rijksbegroting in het bijzonder. Het Rijk heeft forse maatregelen genomen de rijksbegroting op orde te brengen. De gevolgen daarvan stralen op alle gemeenten af. Naast het herstel van de overheidsfinanciën door bezuinigingen zijn er ook omvangrijke hervormingen in gang gezet. Dit betekent meer taken die we met minder middelen moeten uitvoeren.

Daarnaast heeft de slechte economische situatie ook directe gevolgen voor de gemeentebegroting. De inkomsten uit bijvoorbeeld de leges omgevingsvergunningen zijn fors gedaald en de opbrengsten uit grondverkoop eveneens. Daartegenover staat o.a. een sterke stijging van de uitgaven voor sociale uitkeringen en daalt de dekking uit de grondexploitatie.

Duidelijk is geworden tijdens de opmaak van de begroting 2015 dat de financiële positie zodanig is dat er ingrijpende financiële maatregelen noodzakelijk zijn om voldoende buffer te hebben. Een buffer voor risico's vanwege de transities en om de aanloopjaren van de bezuinigingsmaatregelen op te kunnen vangen. Wij hebben u hierover ook al geïnformeerd via de Bestuursrapportage 2014 waarbij tevens aangegeven is dat het verhogen van de financiële taakstelling van 2,0 naar 2,6 miljoen euro onontkoombaar is.

De samenleving is ook in beweging, ook die van Montferland. Demografische ontwikkelingen als vergrijzing (dubbel) en ontgroening hebben effecten op onze gemeente. De rol van de overheid en dus ook de taakverdeling tussen inwoners, bedrijven en gemeente is aan het veranderen. De terugtrekkende overheid vertaalt zich ook op het niveau van de gemeente naar een beperkter en meer bescheiden optreden van de gemeente. De eigen kracht van de samenleving is het uitgangspunt voor gemeentelijk handelen.

De taakstelling moet nu concreet worden ingevuld om een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting 2016-2018 te presenteren. Onze toezichthouder, de provincie, zal hierop streng toezien. Wij willen samen met uw raad hieraan invulling geven, rekening houdend met de hierboven geschetste ontwikkelingen.

2. Proces

De kerntakendiscussie (KTD) is voorbereid door de ambtelijke projectgroep KTD, bestaande uit de drie MT-leden en concerncontroller (tevens projectleider). De projectgroep zet de (deel)opdrachten uit naar de lijnorganisatie, bewaakt de uitgangspunten KTD, adviseert en zorgt voor een adequate bestuurlijke behandeling. Een aantal deelprojecten is uitgevoerd door diverse werkgroepen die bemenst zijn door functionarissen van diverse afdelingen onder leiding van de projectleider. De door de werkgroepen opgeleverde producten zijn o.a. een aantal onderdelen of hoofdstukken van de Startnotitie Kerntakendiscussie zoals communicatie, beïnvloedbaarheid budgetten, de relevante financiële basisgegevens en dergelijke. Alle externe en interne taken van de gemeente zijn geïnventariseerd en voorzien van diverse bedrijfsgegevens (kosten, aantallen, kwaliteit, voorschriften, enzovoort). Op basis van deze taakinventarisaties heeft het zogenaamde trechteren van de taken plaatsgevonden. De taken zijn thematisch besproken in de diverse werkbijeenkomsten van ons college en uw raad. De uitkomsten van die werkbijeenkomsten hebben als input voor de uiteindelijke voorstellen van maatregelen gediend. Deze voorstellen zijn door de projectgroep uitgewerkt waarbij de diverse beleidsfunctionarissen de noodzakelijke informatie aangedragen hebben.

De werkbijeenkomsten van uw raad zijn geleid door een externe debatleider. Het maatschappelijk veld is bij deze kerntakendiscussie betrokken door middel van het houden van een tweetal informatieavonden (eveneens onder leiding van de externe debatleider).

In onderstaande figuur zijn de processtappen en activiteiten van de KTD weergegeven.

Figuur 1: Proces bestuurlijk traject kerntakendiscussie

Stappen	Wie	Datum	Wat
Aanleiding	B&W	31-10-2013	Aanbieden programmabegroting 2014 en voorstel financiële taakstelling
	Raad	7-11-2013	Vaststellen programmabegroting 2014 inclusief de financiële taakstelling
Projectplan/ bestuursopdracht	MT	23-10-2013	Vaststellen procedurevoorstel KTD
	B&W	17-12-2013	Vaststellen bestuursopdracht en projectplan KTD
	Cie R&F	7-1-2014	Kennisneming bestuursopdracht en projectplan KTD
Startnotitie Kerntakendis- cussie 2014	B&W	18-3-2014	Bespreken eerste concept Startnotitie KTD
	B&W	22-4-2014	Vaststellen Startnotitie KTD
	Cie R&F	13-5-2014	Toelichten Startnotitie KTD
	Raad	27-5-2014	Vaststellen Startnotitie KTD
Feitelijke kerntakendis- cussie	B&W	20-5-2014	Voorbereiding 1 ^e werkbijeenkomst raad
	Maatsch	5-6-2014	Informatiebijeenkomst voor het maatschappelijk veld (zes thema's)
	Raad	12-6-2014	1 ^e werkbijeenkomst (tien thema's)
	B&W	24-6-2014	Bespreken preadviezen thema's aan raad
	B&W	1-7-2014	Vaststellen preadviezen thema's aan raad
	Raad	7-7-2014	2 ^e werkbijeenkomst (preadviezen b&w bij de thema's)
	B&W	19-8-2014	Voor bespreken voorstel KTD-maatregelen inclusief herijking taakstelling
	B&W	26-8-2014	Bespreken voorstel KTD-maatregelen inclusief herijking taakstelling
	B&W	2-9-2014	Vaststellen voorstel KTD-maatregelen inclusief herijkte taakstelling
Besluitvor- ming	Raad	11-9-2014	3 ^e werkbijeenkomst (uitwerking KTD-maatregelen en herijking taakstelling)
	B&W	7-10-2014	Vaststellen KTD-besluitdocument
	Maatsch	14-10-2014	Informatiebijeenkomst (2 ^e) maatschappelijk veld
	Raad	16-10-2014	Opiniërende bijeenkomst KTD-besluiten
	B&W	28-10-2014	Vaststellen definitief raadsvoorstel KTD-besluiten
Raad	13-11-2014	Vaststellen Programmabegroting 2015 en KTD-besluiten	

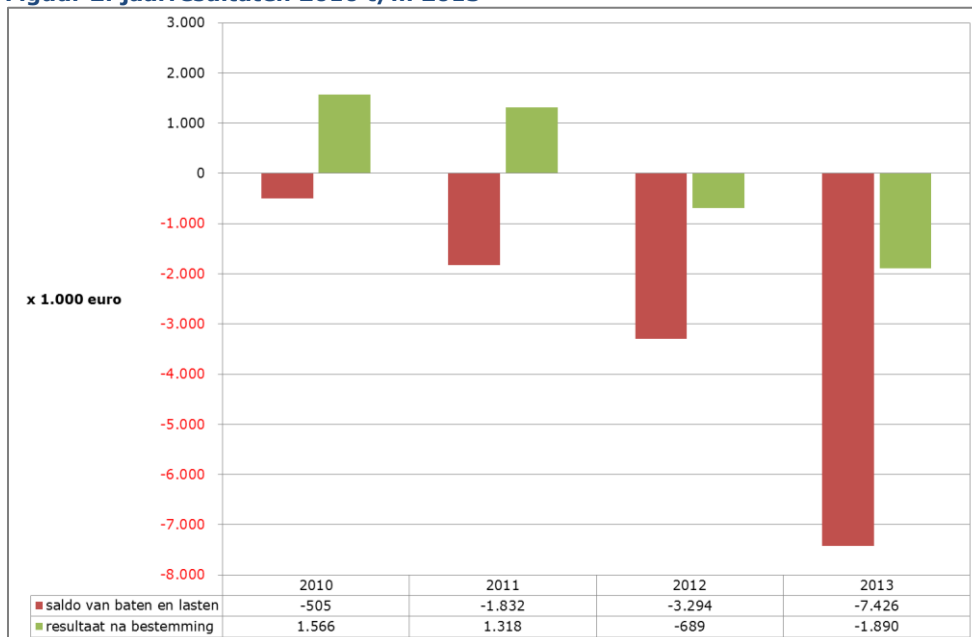
3. Financiële taakstelling

3.1 Ontwikkeling financiële positie

De begroting 2014 heeft een tekort van 0,4 miljoen euro en is sluitend gemaakt met een bijdrage uit de algemene reserve. Dit tekort loopt tot en met 2017 op tot circa 2,0 miljoen euro structureel. Deze ramingen zijn gebaseerd op de inzichten van medio september 2013. Nadien zijn er diverse ontwikkelingen geweest met effecten op de financiële positie van de gemeente.

Ten eerste is gebleken dat het jaarresultaat over 2013 negatiever was dan verwacht. Hiermee is een trend van een negatieve kasstroom over de voorgaande jaren versterkt doorgezet (zie figuur 2). Voor een groot deel is de negatieve kasstroom overigens een gevolg van vooraf geplande investeringen en gebaseerd op geaccordeerde besluiten.

Figuur 2: jaarresultaten 2010 t/m 2013

De oplopende negatieve jaarresultaten hebben gevolgen voor het eigen vermogen van de gemeente. Probleem is dat de verwachte voeding van het eigen vermogen uit de grondexploitatie nog meer vertraagd is dan ingeschat als gevolg van de aanhoudende economische crisis. In de begroting 2011 gingen wij bijvoorbeeld nog uit van een voeding over de jaren 2010 tot en met 2013 van 10,9 miljoen euro; gerealiseerd is 3,7 miljoen euro.

Verder blijkt uit de Bestuursrapportage 2014 dat er voor dit jaar rekening gehouden moet worden met een extra begrotingstekort van 0,8 miljoen.

Op basis van de opgestelde risicoanalyse is onlangs gebleken dat een aanvulling van de voorziening Grondexploitatie A18 bedrijvenpark Doetinchem van 1,0 miljoen noodzakelijk is. Deze extra financiële tegenvallers komen ten laste van de algemene reserve.

Tot slot is in het Raadsprogramma 2014-2018 voor het realiseren van kunstgrasvelden een bedrag gereserveerd van 1,1 miljoen dat eveneens gedekt moet worden uit de algemene reserve. Als hiermee en met de geplande onttrekkingen rekening wordt gehouden is het saldo van de reserve eind 2015 zelfs negatief.

Daarnaast verwachten we dat al in dit jaar dat de reserve grondexploitatie als gevolg van de nog uit te voeren projecten e.d. uit het Coalitieakkoord 2010-2014 een negatief saldo zal hebben van afgerond 1,0 miljoen euro.

3.2 Bijstelling taakstelling: 2,0 → 2,4 → 2,6 miljoen

De financiële taakstelling is dus oorspronkelijk bepaald op 2,0 miljoen euro. De verdeling van deze taakstelling is bij het vaststellen van de Startnotitie Kerntakendiscussie 2014 door u gesteld op 0,8 miljoen euro binnen de ambtelijke organisatie en 1,2 miljoen euro op externe taken.

In de werkbijeenkomst van 11 juli jl. is gelet op de in de vorige paragraaf genoemde ontwikkelingen al door de projectleider geadviseerd de taakstelling te verhogen naar 2,4 miljoen euro en de taakstelling externe taken dus op 1,6 miljoen euro te zetten.

In de aanloop naar de begroting 2015 constateren we dat een hogere taakstelling niet meer te vermijden is. De inkomsten vallen inderdaad tegen, de financiële positie gaat snel achteruit, de risico's met betrekking tot de transities (op termijn pas budgettair neutraal) zijn er nog steeds, een buffer voor deze kerntakendiscussie (frictiekosten en een niet sluitende begroting 2015 en 2016) is noodzakelijk (zie hoofdstuk 8) en de saldi van de reserves grondexploitatie en riolering zijn ontoereikend.

Om het tij te keren willen we een aantal ingrijpende maatregelen gaan voorstellen, om de bufferfunctie van de algemene reserve te behouden c.q. te versterken door incidentele maatregelen en om een reëel en structureel sluitende (meerjaren)begroting te realiseren, zoals:

- Van de NUON gelden, zal afgerond 7,5 miljoen euro overgeheveld worden naar
 - de algemene reserve 5,0 miljoen euro
 - de reserve grondexploitatie 2,5 miljoen euroHierdoor ontstaat wel een structureel gat in de rentebaten van ruim 0,2 miljoen euro.
- Financiële maatregelen treffen met betrekking tot de grote uitgaven / projecten die we binnen onze gemeente kennen, bijvoorbeeld:
 - het temporiseren en/of toepassen van nieuwe methoden van/voor de investeringen/projecten in de infrastructuur openbare ruimte (groen, wegen en riolering)
 - de ruimte die ontstaat binnen het rioolbeheer door het temporiseren en toepassen van andere methoden aanwenden om de geplande verhoging van de rioolrechten voor 2015 en 2016 van 7% per jaar achterwege te laten en in te zetten voor het tijdelijk verhogen van de OZB en de opbrengsten te bestemmen als incidentele dekkingsmiddel
 - de investeringen in de sportinfrastructuur, bijvoorbeeld de aanleg van kunstgrasvelden, voor zover nog niet aangevraagd op 'hold' zetten
 - doorgeschoven budget combinatiefuncties en uitkijktoren vrij laten vallen
 - inzetten op verkoop gemeentelijke vastgoed en woningen
- Het coalitieakkoord 2010 -2014 voor het jaar 2014 'on hold' zetten en kijken of zaken geschrapt c.q. uitgesteld kunnen worden, zoals herstel Montferlandse molens, uitvoering van het GRP, waarbij rekening wordt gehouden met het groen, verkeer en wegen, herinrichting Stadsplein, Molenpoortstraat, Klinkerstraat, de Bleek en de Emmerikseweg, en voorzieningen voor de jeugd (multifunctionele voorziening 's-Heerenberg).

Voor de goede orde, dit zijn nog ideeën die nog omgezet moeten gaan worden in daadwerkelijke besluiten binnen het begrotingsproces. Het geeft wel aan dat de financiële situatie nijpend is. Wij willen zondermeer binnen het repressieve toezichtregime van de provincie blijven. Daarnaast willen we de financiële buffer, de algemene reserve, op een zodanig niveau hebben dat tegenvallers opgevangen kunnen worden. Een structurele dekking voor de wegvallende rentebaten is dus noodzakelijk. Het raadsprogramma 2014-2018 vergt structurele ruimte vermeerderd met een kleine buffer.

In verband hiermee zijn wij van mening dat de financiële taakstelling op 2,6 miljoen euro gesteld moet worden. De verdeling van deze taakstelling wordt dan:

- 0,8 miljoen euro op de ambtelijke organisatie
- 1,8 miljoen euro op de taken/programma's

4. Visie

4.1 Inleiding

U hebt gevraagd per thema van deze kerntakendiscussie een visie neer te leggen om op basis daarvan besluiten te nemen. Dit betekent dat er tien (deel)visies ontwikkeld en vastgesteld moeten worden. In de door u op 27 mei 2014 vastgestelde Startnotitie kerntakendiscussie 2014¹ hebben wij al aangegeven dat in een ideale situatie de kerntakendiscussie vooraf wordt gegaan door een visiediscussie waarbij de bevolking en/of het maatschappelijke middenveld uitgebreid betrokken wordt. Gelet op het beschikbare tijdspad, voor half november 2014 moet uw raad een sluitende meerjarenbegroting vaststellen, is dit niet mogelijk.

Recent is in een aantal belangrijke beleidsdocumenten min of meer al een visie op de samenleving als geheel dan wel op een aantal thema's neergelegd en vastgesteld. Wij staan daarom een meer pragmatische werkwijze voor, door deze visies hieronder samengevat weer te geven zodat u deze als toetsingskader voor de te nemen besluiten in deze kerntakendiscussie kunt gebruiken.

4.2 Hoofdpunten

De samenleving verandert en de rol van de overheid (en dus de gemeente) verandert mee. De relatie tussen gemeente en haar burgers verandert daarmee eveneens. In de volgende paragrafen gaan we daar wat dieper op in. Het is naar onze mening nuttig de hoofduitgangspunten gebundeld weer te geven namelijk:

1. De verantwoordelijkheid voor leefbaarheid ligt bij de gemeenschap.
2. Leefbaarheid betekent niet dat in alle kernen alle voorzieningen beschikbaar zijn. Per kern is op zijn minst een voorziening voor de gemeenschap voor handen. Dit hoeft niet per se een gemeentelijke voorziening te zijn.
3. Kwaliteit van voorzieningen is belangrijker dan kwantiteit.
4. Bereikbaarheid kan op verschillende manieren worden ingevuld en betekent niet automatisch fysiek naast de deur.
5. Vastgoed en accommodaties vormen als zodanig geen doel of kerntaak van gemeentelijk beleid: zij hebben slechts tot doel te faciliteren.
6. De gemeente kan leefbaarheid faciliteren door middel van stimuleren van activiteiten, bieden van accommodaties, verstrekken van subsidies en beschikbaar stellen van menskracht.
7. De gemeente treft ingrijpende maatregelen maar biedt ook alternatieven.

Op basis van deze hoofduitgangspunten zijn de voorgestelde maatregelen uitgewerkt.

4.3 Samenleving in Montferland

Wij hebben als college in de Programmabegroting 2014² onze algemene visie op de samenleving in Montferland neergelegd namelijk:

Mensen verenigen zich, nemen zelf initiatieven en streven naar zelfredzaamheid. Ze vragen om een hoogwaardige overheid: efficiënt, snel, flexibel, eerlijk, accuraat en bij de tijd. Dit vraagt een andere rol, inrichting en werking van ons als gemeente. Belangrijke constatering is dat een moderne gemeente niet meer alles zelfstandig kan doen. Een eigentijdse gemeente gebruikt de kracht van haar burgers. Verder legt ze zich toe op het maken van verbindingen tussen inwoners en gemeente en inwoners onderling. De uitvoering van taken wordt aan anderen overgelaten of gebeurt in samenwerking met anderen.

Uitgaande van de sterke sociale samenhang binnen onze gemeente richten we op

- de eigen kracht van onze inwoners
- het verbinden van de inwoners met de gemeente en onderling
- het uitvoeren van taken wordt aan anderen overgelaten of geschiedt door samenwerken.

¹ Pagina 19: hoofdstuk 7 Afwegingskader taken.

² Pagina 5: hoofdstuk 1 Samenvatting - "Op weg naar een veranderende samenleving".

Vooraf is echter niet altijd duidelijk hoe ver de gemeentelijke inzet en bemoeienis dan precies moeten gaan om de gemeentelijke doelen te halen. Een systematiek om onze inzet en bemoeienis te gaan bepalen is naar onze mening:

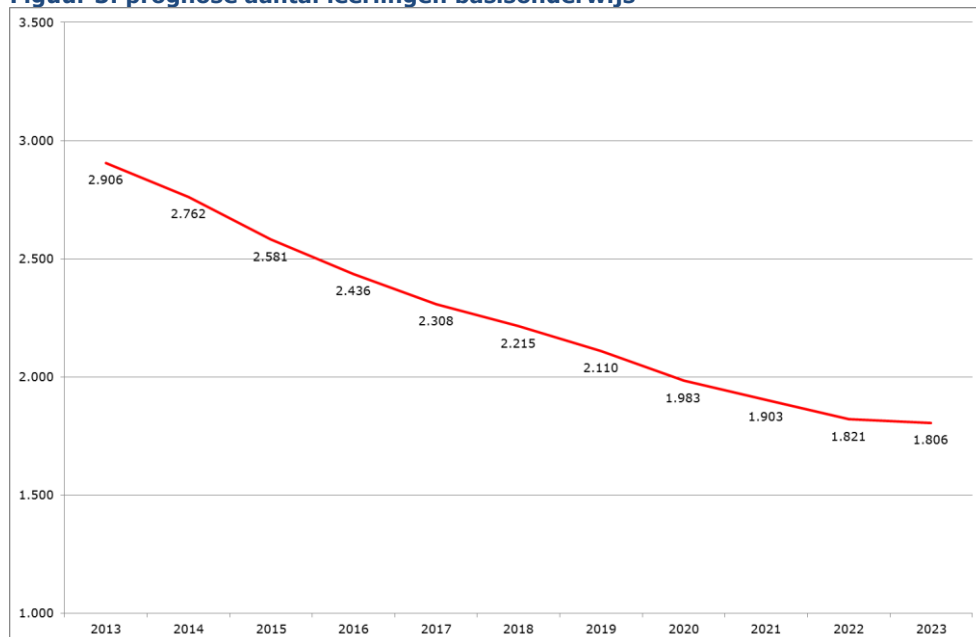
- a. Anderen op hun verantwoordelijkheid aanspreken en pas wanneer dat niets blijkt op te leveren, overwegen zelf (nog meer) in actie te komen.
- b. Niet méér moeten doen dan nodig is, maar ook *niet langer* dan nodig.
- c. Afspraken maken met (groepen in) de bevolking over de onderlinge rolverdeling. "Als jullie dat doen, doen wij als gemeente dit". En samen: "Zó doen wij dat in Montferland".
- d. Vrijwilligerswerk stimuleren en daarvoor ook de sociale samenhang van wijken, kernen en dorpen bevorderen.
- e. Accepteren dat wanneer anderen verantwoordelijk zijn, zij kunnen falen en dat dit schade op kan leveren. De verantwoordelijkheid voor de schade is ook naar anderen verlegd.

4.4 Voorzieningenniveau in Montferland

In Montferland hebben we te maken met een lichte krimp van de bevolking (rond de 8% tot 2040) en een sterke ontgroening in combinatie met een dubbele vergrijzing (meer ouderen die ook ouder worden). Het Bureau STEC heeft deze demografische ontwikkelingen voor ons in beeld gebracht op basis van CBS-gegevens en Primos-prognoses en uitgaande van vier scenario's voor woningbouw in de gemeente. Aantallen verschillen per scenario, doch het beeld is in alle scenario's gelijk.

Ook de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs is sterk negatief. Vorig jaar gingen we nog uit van een daling van ruim 29% tot en met 2020. Nu blijkt dat de daling nog groter wordt namelijk 32%. Dit blijkt uit de meest recente Leerlingenprognose Oost-Gelderland 2013-2023 uit april 2014 van MOOZ Beleidsonderzoek en advies, in opdracht van Platform Primair Onderwijs Oost-Gelderland. Figuur 3 toont deze ontwikkeling, waarbij wij opmerken dat, gelet op de ontwikkeling van de zogenaamde basisgeneratie de daling zich na 2023 licht doorzet en er vanaf 2028 een stabilisatie zal gaan optreden.

Figuur 3: prognose aantal leerlingen basisonderwijs

Bron: Leerlingenprognose Oost-Gelderland 2013-2023, MOOZ Onderzoek, van april 2014

In de nota "GRIP op verandering 2013"³, vastgesteld in de raadsvergadering van 31 oktober 2013, is uitgebreid ingegaan op de hierboven gekenschetste demografische ontwikkelingen. De gevolgen zijn dat het draagvlak, zowel maatschappelijk als financieel, voor de voorzieningen in de gemeente verandert en afneemt. Het meest prangende voorbeeld hiervan is dat al in 2018 het leerlingenaantal van zes (van de zestien!) basisscholen onder de opheffingsnorm ligt.

Wij zijn trots op het voorzieningenniveau in Montferland. Voorzieningen spelen vaak een centrale rol in de verschillende kernen en kunnen deze leefbaar houden. Ervaringen in den lande laten

³ De nota ligt voor u ter inzage.

echter zien dat kernen leefbaar blijven ondanks het feit dat er voorzieningen verdwijnen en niet meer in alle kernen aanwezig zijn. Uit onderzoeken^{4, 5, 6} blijkt dat bereikbaarheid van voorzieningen en sociale factoren veel meer van invloed zijn op de leefbaarheid. Wij stellen daarom de kwaliteit van de voorzieningen als centraal thema. Het afstoten en/of bundelen van voorzieningen onder een gelijktijdige kwaliteitsimpuls elders biedt kansen, zowel voor de gebruiksmogelijkheden als financieel.

4.5 Strategische positie in de regio

De gemeente Montferland is een landelijke gemeente en ligt geografisch gezien strategisch op het grensvlak van de landelijke Achterhoek, het stedelijke gebied Arnhem en omgeving, grenzend aan Duitsland en direct gelegen aan de A12 en A3, de belangrijkste transportroute tussen Nederland en het Duitse achterland. Vanuit deze positie is het niet meer dan logisch dat er samengewerkt wordt met de gemeenten in de Achterhoek en gemeenten in de Liemers en/of de Stadsregio Arnhem Nijmegen (Stadsregio).

Twee aspecten moeten hier echter wel gescheiden worden; enerzijds de effectiviteit/efficiency van deelname aan de gemeenschappelijke regelingen Stadsregio en Achterhoek. Dus: wat levert de bijdrage ons op. Anderzijds de waarde van samenwerking tussen gemeenten in de regio's, maar onafhankelijk van de gemeenschappelijke regelingen. Wij verwijzen kortheidshalve naar [bijlage I](#) waarin wij de samenwerkingsvormen waaraan wij deelnemen hebben opgesomd. We werken dus meer samen buiten de beide regelingen om dan binnen die regelingen. Dat willen we voortzetten. In het kader van deze kerntakendiscussie gaat het dus alleen over de deelname aan de twee gemeenschappelijke regelingen.

Een verplichte deelname op dit vlak bestaat niet. De Stadsregio kent (nog) wel een aantal wettelijke taken, voor de regio Achterhoek geldt dit niet.

De keuzen die voorliggen zijn de volgende:

- deelname aan regio's onveranderd continueren;
- deelname terugbrengen naar één regio;
- deelname aan beide regio's beëindigen.

Wij stellen vast dat de hoofdthema's waarmee de regio's zich nu bezig (gaan) houden (Stadsregio Wgr+ en Achterhoek 2020) een sterke overlap krijgen. Daarom ligt inhoudelijk de keuze voor één regio voor de hand. De centrale vraag die hierbij geldt, is welke visie Montferland hierop heeft. Wij zijn van mening dat deze visie niet in het kader van deze kerntakendiscussie kan worden afgerond. Een visie op regionale samenwerking gaat over meer dan alleen geld en vergt een brede bestuurlijke afweging.

4.6 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is de sturing en beheersing van alle primaire en ondersteunende processen in de organisatie om de vastgestelde beleidsdoelstellingen te realiseren. Deze doelen zijn ontleend aan zowel de aan de gemeente opgedragen c.q. wettelijke taken als het door de gemeenteraad vastgesteld beleid. De bedrijfsvoering omvat zowel de primaire processen (zoals: subsidiëring, belastingheffing, uitkeringen, paspoorten, vergunningsverlening, enzovoort) als de ondersteunende processen (zoals: personeelszorg, financiën, management, enzovoort). De bedrijfsvoering hoort tot het domein van ons college.

De beheersing van de kosten van de bedrijfsvoering / ambtelijke organisatie is, naast de organisatieontwikkeling en kwaliteitsverbetering, een permanent thema voor ons en het management. In de afgelopen jaren is daarom al een bezuiniging van 1,7 miljoen euro op de ambtelijke organisatie gerealiseerd. Dit is vooral gebeurd door het verbeteren van de werkprocessen dus door efficiënter te gaan werken. Een klein deel is gerealiseerd door het beperken van taken. Verder is de organisatiestructuur aangepast en is het aantal sectoren

⁴ Presentatie "Leefbaarheid en lokale voorzieningen in een situatie van verandering" van Frans Thissen, Universiteit van Amsterdam, Afdeling Geografie, Planologie en Internationale Ontwikkelingsstudies en is beschikbaar op: <http://www.thissen.net/rural/Medemblik/>

⁵ Onderzoeken van CAB Groningen (mei 2011 en augustus 2012) in noord Groningen, beschikbaar op: http://www.cabgroningen.nl/uploads/tx_bwpublishations/Leefbaarheid_Noord-Groningen_-_Project_Bedreigd_Bestaan_20062011.pdf en http://www.cabgroningen.nl/uploads/tx_bwmijnCab/Rapport_sociale_vitaliteit_Noord-Groningen.pdf

⁶ Leefbaarheidsonderzoeken Borger-Odoorn en Noordenveld door STAMM CMO, beschikbaar op: <http://www.stamm.nl/media/documents/BorgerOdoornLOWRES.pdf> en <http://www.stamm.nl/media/documents/rapport%20noordenveld.pdf>

teruggebracht van drie naar twee en het aantal afdelingen in eerste instantie van elf naar negen. Dit laatste aantal is onlangs nog verder gereduceerd naar zeven afdelingen. Met andere woorden de managementlaag is sterk teruggebracht. Een verdere reductie achten wij niet mogelijk daar de 'span of control' voor de afdelingshoofden (gemiddeld ca. 40 mensen) nu al hoog is.

De ambtelijke organisatie van Montferland is in verhouding kleiner dan in vergelijkbare gemeenten. Dit blijkt uit de benchmark ambtelijke apparaat gemeenten van Berenschot waaraan vorig jaar is deelgenomen. De hoofdpunten van de benchmark uit 2013 hebben we in figuur 4 voor u samengevat.

Figuur 4: tabel uitkomsten benchmark ambtelijk apparaat

Formatie in fte's per 1.000 inwoners	Montferland	Inwonersklasse 30.000-50.000	Alle gemeenten
a. bruto omvang	6,5	7,0	7,4
b. uitvoerende formatie	2,7	3,0	3,2
c. netto omvang	3,9	4,0	4,2
d. omvang beleidstaken	2,2	2,0	2,1
e. omvang overhead (% van de bruto omvang)	30,7%	32,2%	32,8%

Bron - rapport van Berenschot d.d. juli 2013; Benchmark ambtelijk apparaat gemeenten: gemeente Montferland

De nieuwe bezuinigingstaakstelling van 5%, 800.000 euro, op de ambtelijke organisatie is daarom naar onze mening het maximaal haalbare, tenzij u zoveel taken gaat schrappen waardoor de formatie navenant verlaagd kan worden. De omvang van de ambtelijke organisatie is namelijk adequaat afgestemd op het huidige takenpakket.

4.7 Inkomsten

Hoewel de inkomsten op zich geen onderdeel zijn van een kerntakendiscussie zijn de inkomsten wel onlosmakelijk verbonden met de gemeentelijke taken. Immers het geheel van taken kan niet uitgevoerd worden zonder dat daar inkomsten tegenover staan. Echter de afhankelijkheid van de gemeente van het rijk is groot; circa 70% van de totale inkomsten ontvangen we via de algemene uitkering (49%) en diverse specifieke uitkeringen (21%). De eigen inkomsten zijn beperkt en zijn daarnaast gebonden aan voorschriften, maximale kostendekking en of overeenkomsten. De vrije ruimte is dus gering. Daarbij komt dat in het raadsprogramma 2014-2018 de volgende afspraken met betrekking tot inkomsten van de gemeente opgenomen zijn:

- De woonlasten dienen onder het landelijk gemiddelde te blijven.
- Jaarlijks de onroerende-zaak belastingen (OZB) voor woningen en niet-woningen met maximaal de inflatie te verhogen. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan hiervan worden afgeweken.
- Geen verhoging van de toeristenbelasting. Tenzij daar aanwijsbaar nieuwe toeristische investeringen tegenover staan.

Met betrekking tot de belangrijke eigen inkomstenposten constateren wij het volgende.

De woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) voor meerpersoonshuishoudens zijn in Montferland volgens COELO, Atlas van de lokale lasten 2014⁷, € 1,00 onder het landelijk gemiddelde. De tarieven van de OZB voor woningen (eigendom) en niet-woningen (eigendom + gebruik) liggen 14% boven respectievelijk 25% onder het landelijk gemiddelde.

De opbrengst uit de afvalstoffenheffing is niet meer kostendekkend. De uren van het ledigen van afvalbakken openbare ruimten door OW-buitendienst worden vanaf de begroting 2014 volledig verantwoord op de taak afvalinzameling. De kostendekking ligt daardoor op ongeveer 88%. Dit komt neer op een totaalbedrag van € 215.000. Vanaf 2016 zullen de tarieven van de afvalstoffenheffing al zonder meer gaan stijgen vanwege het, gefaseerd, vervallen van de bijdrage uit de egalisatiereserve.

De tariefstelling van de rioolheffing is gebaseerd op het vastgestelde Gemeentelijke Rioleringsplan. Het tarief is nu nog steeds niet kostendekkend, waardoor een bijdrage uit de reserve riolering noodzakelijk is. Ook blijkt de grondslag voor de heffing, het verbruikte aantal m3 water, te dalen waardoor ook de opbrengst daalt. Dit wordt gedekt door een bijdrage uit de reserve riolering.

⁷ Zie de tabel op pagina 10 en 11 van de Startnotitie Kerntakendiscussie 2014.

Door het temporiseren en toepassen van andere methoden dalen de uitgaven van het rioolbeheer op de korte termijn. Deze ruimte willen we tijdelijk en incidenteel aanwenden door de geplande verhoging van de rioolrechten voor 2015 en 2016 achterwege te laten en om te zetten naar het tijdelijk verhogen van de OZB. Deze opbrengsten van circa € 200.000 en € 400.000 reserveren wij als incidenteel dekkingsmiddel. In 2017 kan dan zonder dekkingsproblemen deze maatregel weer teruggedraaid worden. Deze maatregel heeft overigens ook geen effect op de gemiddelde hoogte van de woonlasten voor de inwoners.

De kostendekking van de legesverordening 2014 is in totaal 87% namelijk:

Titel I	Algemene dienstverlening	86%
Titel II	Dienstverlening WABO	89%
Titel III	Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn	26%

Theoretisch is er sprake van een ruimte van circa € 340.000. Theoretisch omdat bij een aantal legessoorten sprake is van wettelijke maxima, kostendekking zal leiden tot excessieve stijgingen en werkelijke legesopbrengsten omgevingsvergunning fors achterblijven.

Tot slot zijn er nog de huurinkomsten die vooral betrekking hebben op de sport- en cultuuraccommodaties. Deze accommodaties zijn als intensief betrokken binnen deze KTD.

Wij concluderen dan dat er in het kader van deze kerntakendiscussie weinig tot geen extra ruimte er binnen de belangrijkste inkomsten gegenereerd kan worden, tenzij er nieuwe afspraken gemaakt gaan worden.

5. Thema's

Om niet te verzanden in discussies op details en om enig houvast te bieden voor een meer fundamentele beoordeling van de gemeentelijke taken, zijn de taken ingedeeld in thema's. We zijn bij de informatiebijeenkomst met het maatschappelijk veld gestart met zes thema's. In het vervolg daarop naar de werkbijeenkomsten met de gemeenteraad en het college zijn hieraan nog vijf thema's toegevoegd.

Bedragen⁸ x € 1.000

Thema's	Lasten	Baten	Saldo
A Accommodatie van sportverenigingen	3.647	515	-3.131
B Subsidie aan sportverenigingen	598	53	-544
C Accommodaties maatschappelijke en culturele instellingen	2.077	439	-1.638
D Subsidies maatschappelijke en culturele instellingen	681	12	-669
E Openbare ruimte groen	3.127	290	-2.836
F Openbare ruimte wegen	2.476	50	-2.426
G Ruimtelijke ordening	2.745	1.090	-1.655
H Uitkeringen, inkomensvoorzieningen en minimabeleid	Naar transities		
I Onderwijs	2.588	698	-1.890
J Regiokeuze (Achterhoek/Stadsregio Arnhem Nijmegen)	417	0	-417
K Overige	20.666	12.553	-8.113
Totaal	39.021	15.702	-23.319

Thema H is vanwege de transities in het sociale domein buiten deze kerntakendiscussie geplaatst op de deeltaak Gemeentelijk minimabeleid na (in K Overige opgenomen). De transities hebben hier namelijk geen betrekking op.

In [bijlage III](#) treft u de themabladen die onderwerp van bespreking waren in de werkbijeenkomsten, 12 juni en 7 juli, van uw raad aan. Op basis van deze themabladen zijn door u de vragen en uitwerkingsopdrachten die in hoofdstuk 6 weergegeven en uitgewerkt zijn, gesteld en gegeven.

⁸ Door afronding op duizendtallen kunnen er verschillen ontstaan.

6. Uitwerking vragen gemeenteraad

In volgorde van de thema's treft u in dit hoofdstuk de uitwerking van uw vragen en opdrachten van de werkbijeenkomst van 7 juli 2014 aan.

Thema A en C: Accommodaties van sportvereniging, maatschappelijke en culturele instellingen

Breng in beeld brengen hoe de diverse accommodaties/ voorzieningen/schoolgebouwen verspreid liggen binnen de gemeente met een overlap naar de buurgemeenten. Betrek hierbij ook de niet door de gemeente ondersteunde accommodaties en dergelijke bij. Voeg daar de gewenste/noodzakelijke basisgegevens (zoals bezoekersaantallen, bezettingsgraad, kosten en baten, en dergelijk aan toe).

Wij hebben als gemeente 77 gebouwen/accommodaties in beheer. Wij vinden dit te veel. Gelet op de maatschappelijke tendens is het beheer van gebouwen ook geen kerntaak meer voor de gemeente. Dit ligt overigens in lijn met eerdere besluiten van uw raad. Tot slot zijn de contracten en beheersituaties van elk gebouw weer anders geregeld hetgeen zeer arbeidsintensief. In hoofdstuk vier hebben wij de hoofdpunten van de visie op de voorzieningen in Montferland neergezet. Wij hebben deze visie door vertaald naar de beschikbare accommodaties in de kernen. Belangrijk is hierbij op te merken dat we in deze beschouwingen ook alternatieve accommodaties die niet van de gemeente zijn hebben meegenomen. Dit is vanuit het idee dat de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid vooral bij de inwoners van de kernen zelf ligt. De maatregelen, consequenties en eventuele alternatieven zijn:

Accommodaties-gebouwen:

Loil	1. Gebouw De Zomp afstoten. Er zijn mogelijkheden om de huidige gebruikers elders onder te brengen.
Didam	2. Onderzoek mogelijkheden van verplaatsen van activiteiten van/naar Meulenvelden en het Albertusgebouw.
Nieuw-Dijk	3. Voormalige Christoffelschool aan De Eik verkopen
4. Gebouw De Meikever afstoten. Er zijn mogelijkheden om de huidige gebruikers elders onder te brengen.
Beek en Loerbeek	5. De maatschappelijke vraag naar ruimte voor de verenigingen invullen in de locatie de Averhof en verwijzen naar het Gildehuis als mogelijkheid.
Kilder	6. De St. Martinusschool in Loerbeek komt per 1 oktober 2014 te koop.
7. Het Kelrehuus afstoten. De buitenschoolse opvang gaat hoogstwaarschijnlijk naar de school. Er zijn mogelijkheden om de overige gebruikers ook elders onder te brengen.
Zeddam	8. Sturen op verkoop van het Dorpshuis Zeddam waardoor activiteiten verplaatst moeten worden (naar Gildehuis of lokale ondernemers bijvoorbeeld).
Stokkum	9. Het jeugdgebouw in Stokkum sluiten en de verenigingen onder brengen in het Gildegebouw van Stokkum. Mede omdat het jeugdgebouw verouderd is en het recht van opstal in 2018 beëindigd. Het gebouw zelf gaan slopen.
's-Heerenberg	10. De muziekschool onderbrengen in het Willem vd Berghcentrum
11. Stadsplein 70 in de verkoop en huidige gebruikers elders onderbrengen.

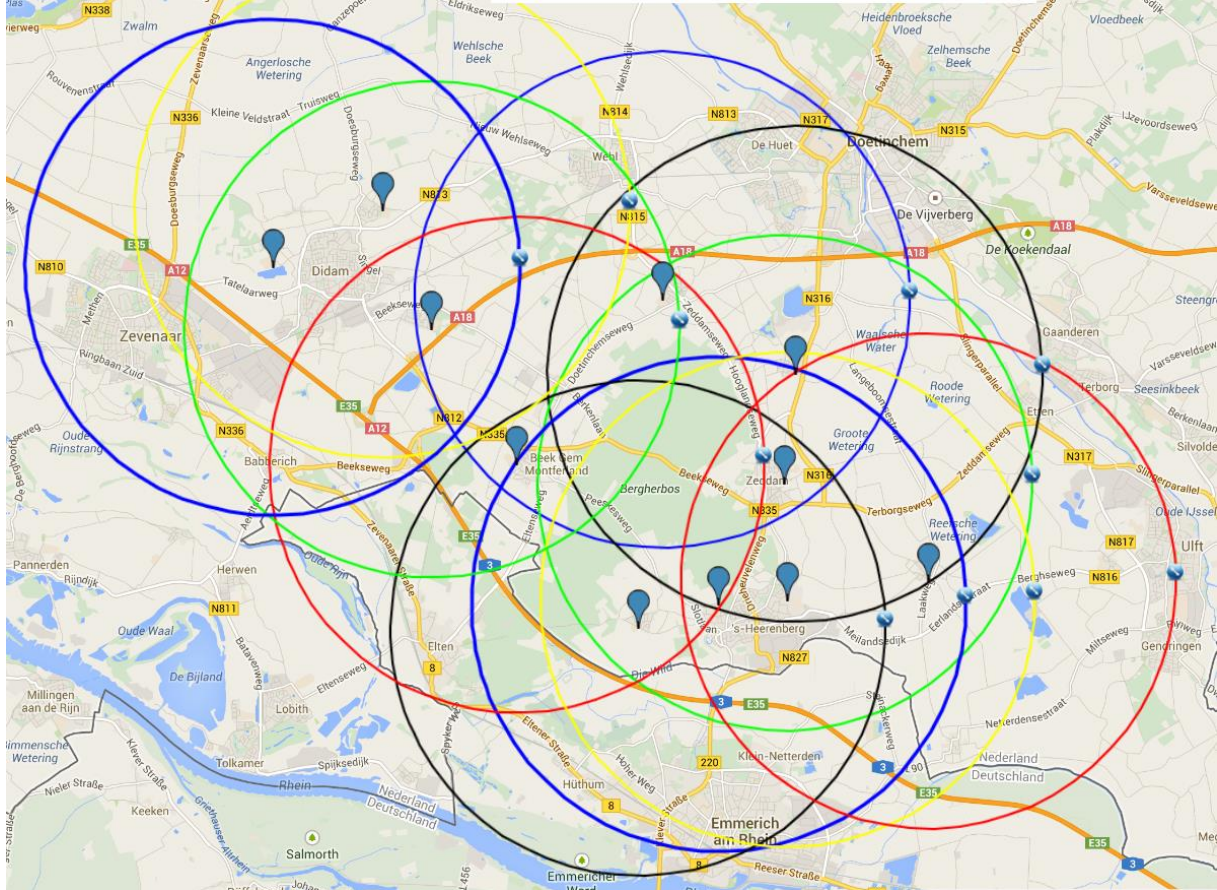
Scholen basisonderwijs

We gaan conform het raadsprogramma een onderwijshuisvestingsplan opstellen. Hierin zal worden vastgelegd hoe wij de spreiding van basisscholen over Montferland zien. De huisvestingstaak ligt overigens bij het schoolbestuur.

Voetbalaccommodaties

De voetbalaccommodaties zijn separaat beschouwd. Wij stellen daarbij vast dat het aantal in Montferland erg groot is (een hoge voetbalaccommodatiedichtheid). In figuur 5 wordt dit duidelijk. De cirkels hebben een straal van 5 kilometer.

Figuur 5: voetbalaccommodaties in Montferland

Op voorhand kunnen en willen wij geen bundelingen of wat dan ook gaan opleggen. Wij vinden dat de voetbalverenigingen zelf met elkaar de handen ineen moeten slaan. Een aantal verenigingen heeft al duidelijk te kampen met een daling van het aantal (jeugd)leden. Wij willen de verenigingen die hiervoor initiatieven ontplooiën ook actief ondersteunen. Desondanks verbinden wij hieraan een financiële taakstelling van € 200.000.

Breng specifiek in kaart de gevolgen (maatschappelijke, juridische en financiële effecten en oplossingsmogelijkheden om die te beperken) van het sluiten van beide zwembaden in de gemeente.

De Hoevert

Contract (SFN) loopt tot en met 2016. Opzegging dient te geschieden vóór 31-12-2015. Friciekosten te verwachten: neen. Ook geen voormalige ambtenaren. Wel garantie aan SFN voor lening. Restant € 175.000. Eventueel sloop- en/of verkoopkosten. Kosten op jaarbasis De Hoevert: ca. € 344.000 (netto). Boekwaarde € 1,4 mln. Bezetting: Watervrienden 361 leden. Enkele andere verenigingen maken ook gebruik, waaronder kinderen met een beperking. Natuurlijk ook recreatieve functie. Dit zien we primair niet als onze taak. Aantal recreatieve bezoekers: circa 27.000 per jaar (opgave de Hoevert). Locatie: bij benadering oppervlakte van ca. 8.600m² (met deels buitenruimte, bron Nedbrowser)

Sportcomplex Montferland

Contract (LACO): meer dan alleen zwembad, maar ook carnavalshal, sporthal, sportschool). Loopt tot en met 2030. Kosten op jaarbasis ca. € 983.000. Boekwaarde € 9.900.000. Oppervlakten bij benadering: zwembad ca. 2.400 m², sporthal ca. 1.300 m² en carnavalshal ca. 250 m² (deels met buitenruimte, kantine niet meegenomen, bron Nedbrowser). Bezetting: ZPCM 152 leden. Aantal recreatieve bezoekers: circa 35.000 per jaar (opgave Laco).

Schoolzwemmen

Inkomsten zijn door gemeente gegarandeerd voor Sportcomplex. Vast bedrag bij afnemende leerlingaantallen; € 78.000 voor 3 uur schoolzwemmen; slechts de scholen uit 's-Heerenberg maken hiervan gebruik. Echter: wel – indien schoolzwemmen eindigt – afbouw bijdrage 80% vergoeden, daarna afname per jaar 3%.

Voor De Hoevert geldt dat de vergoeding van het schoolzwemmen nu onderdeel is van de dekking van de exploitatie, dus exploitatietekort stijgt door het wegvallen van schoolzwemmen.

Nabijheid andere zwemvoorzieningen

- Lentebad (binnen, Zevenaar) 5,4 km van D
- Embricana (binnen, Emmerik) 4,8 km van H / 16,1 km van D
- Rozengarde (binnen, Doetinchem) 14,4 km van D / 9,3 km van H
- Den Helder (binnen, Doesburg) 8,7 km van D
- De Blenk (binnen, Ulft) 9,3 km van H
- Nevelhorst (buiten) Didam (1,8 km van D)
- Stroombroek (buiten) Braamt (7,1 km van H)
- Kemperplas (buiten) Vethuizen (7,0 km van H)
- SSR Wehl (buiten, Wehl) 6,5 km van D / 10,9 km van H
- Rivo Torto (buiten, Babberich) 5,7 km van D / 11,7 km van H

De afstanden zijn gemeten vanaf de huidige zwembaden en met behulp van de routeplanner van de ANWB (kortste route).

Advies: in principe besluiten tot sluiten van zwembad De Hoevert na afloop contract (2016). In de loop van het komende decennium discussie over Sportcomplex Montferland (zwembad) openen. Bezuiniging € 340.000 (structureel) maar onder vaststelling dat de boekwaarde resteert. Hiervoor mogelijkheden vrijkomende locatie bezien.

Tevens afschaffen schoolzwemmen. Bezuiniging:

- De Hoevert € 44.000 (basisonderwijs) en € 22.000 (speciaal onderwijs)
- Sportcomplex; 1^e jaar € 15.600, 2^e jaar € 17.900, 3^e jaar € 20.300, 4^e jaar € 22.600, 5^e jaar € 25.00, enzovoort t/m het 28^e jaar € 78.000.

Thema B en D: Subsidies aan sportverenigingen, maatschappelijke en culturele instellingen

Werk uit het begrip levensvatbaarheid

Levensvatbaarheid van een vereniging die gebruik maakt van een hiertoe ingerichte gemeentelijke accommodatie toetsen wij aan de volgende grondslagen:

- minimaal 50 jeugdleden en 100 leden en
- beschikbaarheid van geen zelfde of alternatieve accommodatie en/of vereniging binnen 3 km (hoeft niet per sé in de gemeente Montferland te zijn. Zie voorbeeld van hockey).

De bovenstaande grondslagen geven ons een beter toetsingskader om te beoordelen wanneer we een accommodatie in stand houden of een subsidie blijven verstrekken. Gevolgen van bovenstaande grondslagen zijn bijvoorbeeld dat (hele) kleine verenigingen geen subsidie meer ontvangen of dat accommodaties die in gebruik zijn bij (hele) kleine verenigingen door de gemeente niet meer (financieel) in stand worden gehouden. Het staat betreffende verenigingen dan natuurlijk vrij om op eigen kracht een voorziening in stand te houden, maar dan zonder een bijdrage van de gemeente. Daarnaast kan samenvoeging/fusie worden ondersteund (ook financieel) door de gemeente.

De huidige omvang van de subsidies is:

- sport 211.000
 - musea/oudheidkunde 57.000
 - cultuur en leefbaarheid 219.000
- totaal 487.000**

Argumenten om de subsidies te herzien of aan te passen zijn:

- De subsidies hebben veel verschillende grondslagen; administratieve last (voor ons en de verenigingen) beperken.
- Huidig subsidiestelsel is ontstaan door het harmoniseren van de twee stelsels van de voormalige gemeenten. Er liggen daarom niet altijd bewuste keuzes ten grondslag aan het huidige subsidiestelsel.
- Uitgaan van de eigen kracht van de bevolking en levensvatbaarheid.
- Oudere inwoners zijn, in verhouding, veelal kapitaalkrachtiger dan de overige inwoners.
- Subsidiebedrag moet in verhouding zijn met aantal leden/deelnemers.
- Alleen jeugdleden (tot en met 17 jaar) als eventuele grondslag hanteren.
- Sport voor mensen met een beperking blijven ondersteunen.

Op basis hiervan kan bespaard worden

	Minimaal	Modaal	Maximaal
• sport	54.000	71.000	103.000
• musea	10.000	10.000	10.000
• cultuur en leefbaarheid	53.000	53.000	53.000
totaal	117.000	134.000	166.000

Wij verwijzen u verder naar de toelichting in [bijlage II](#).

Idem het principe van gemeente subsidieert niet maar ondersteunt alleen nog door het beschikbaar stellen van basisaccommodatie, en/of "aanbieden" van uitkeringsgerechtigden

De gemeente biedt in dit geval de basisaccommodatie aan. Deze voorziening is dermate bepalend, dat de vereniging zonder subsidie in staat moet zijn te functioneren. Dit betekent wel, dat verenigingen die niet aan een accommodatie zijn verbonden per definitie hun subsidie kwijtraken. Als alternatief bieden wij dan wel een accommodatie ter beschikking.

Idem een model om loonkosten van vast personeel en/of externen bij gesubsidieerde instellingen te beperken analoog aan de stofkamoperatie bij de gemeente

Dit kan slechts betrekking hebben op professionele organisaties. Gedachte hierbij is, dat deze binnen hun bedrijfsvoering geprikkeld moeten worden om flexibeler om te gaan met hun personeelsbestand. Op dit moment zijn de lasten van bedrijfsvoering nl. 'gedekt' door gemeentelijk (budget)subsidie of de gemeentelijke bijdrage. De kritische houding die wij als gemeente inmiddels kennen op dit vlak kan ook worden opgelegd aan de betreffende instellingen. Hiermee kunnen wij een bedrijfsvoeringstaakstelling opleggen die vergelijkbaar is met degene die we als gemeente hanteren. Wij stellen voor 5% op de bedrijfsvoering. Mochten er bij de instellingen bezettingsknelpunten ontstaan, dan is er altijd nog de mogelijkheid van inzet van uitkeringsgerechtigden. Voorbeelden van instellingen die dit betreft zijn de bibliotheek, de muziekscholen, Welcom en gemeenschappelijke regelingen.

Thema E en F: Openbare ruimte groen en wegen

Het principe van de gemeente zorgt alleen nog voor het basisniveau wordt al uitgewerkt in het Integraal beheersplan openbare ruimte (iBOR). De financiële taakstelling moet ambitieuzer gesteld gaan worden namelijk minimaal € 200.000.

Wij willen erop wijzen dat er naast iBOR nog meer binnen de openbare ruimte aangepakt kan worden. Wij zijn namelijk in staat om met gerichte keuzen een bedrag te realiseren van concreet € 235.000. Hiervan is een deel te dekken uit iBOR (€ 100.000) en een deel uit de reguliere budgetten (€ 135.000). Voor het onderdeel iBOR willen wij hier graag werken met een taakstelling, zodat de gemeenteraad ook daadwerkelijk keuzen heeft te maken op dit vlak.

Voor € 135.000 zijn de volgende keuzen te maken:

- vershraling van verouderd openbaar groen;
- structurele middelen voor incidentele investeringen in de openbare ruimte terugbrengen;
- vershraling veegrondes/uitbesteden.

Heroverweging uitvoering bestrijding Hondenpoepoverlast

Hierbij geven wij op voorhand aan dat het in Montferland gebruikelijk is om de uitgaven voor hondenpoepoverlast redelijk in overeenstemming te hebben met de inkomsten uit de hondenbelasting (terwijl dit géén wettelijke plicht is). Het heroverwegen van recent vastgesteld

hondenpoepbeleid betekent wel dat de relatie tussen inkomsten hondenbelasting en kosten bestrijding hondenpoepoverlast wordt losgelaten.

Er zijn vier modellen denkbaar om e.e.a. te heroverwegen:

1. Verwijderen van alle hondentoiletten en –poepbakken;
2. De hondentoiletten vervangen door hondenpoepbakken;
3. Het reinigen van de hondentoiletten verminderen (nu dagelijks – behalve in het weekend – naar 3 keer per week);
4. Handhaven van de hondentoiletten en –poepbakken.

De te verwachten effecten van de drie maatregelen zijn:

Effecten	1. verwijderen toiletten en bakken	2. vervangen toiletten door bakken	3. verminderen reiniging
Maatschappelijk	<ul style="list-style-type: none"> • overlast neemt toe • toename irritatie • toename klachten en meldingen 	<ul style="list-style-type: none"> • overlast kan toenemen • beperking voor hondenbezitters i.v.m. minder losloopgebieden 	<ul style="list-style-type: none"> • minder gebruik hondentoiletten • mogelijke toename overlast in de openbare ruimte
Juridisch	<ul style="list-style-type: none"> • APV aanpassen 	<ul style="list-style-type: none"> • APV aanpassen 	<ul style="list-style-type: none"> • n.v.t.
Financieel	<ul style="list-style-type: none"> • éénmalige kosten • € 34.000 	<ul style="list-style-type: none"> • éénmalige kosten • € 4.000 	<ul style="list-style-type: none"> • n.v.t. • € 0
Formatie	<ul style="list-style-type: none"> • 1,3 fte 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,3 tot 0,8 fte 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,4 tot 0,6 fte

Wij stellen voor maatregel 3 n.l. minder legen (drie keer per week in plaats van vijf) waardoor de ambtelijke capaciteit met circa 0,4 fte verminderd kan worden.

Thema G: Ruimtelijke ordening

Clusteren van bestemmingsplannen dan wel de procedures voor wijzigingen

Clustering van bestemmingsplannen is opgepakt; Bedrijventerrein en Buitengebied hebben elk hun eigen plan. We hebben daarnaast nog ca. 8 stedelijke plannen. Verdere 'indikking' levert weinig op. Mandatering naar het college is niet mogelijk. Wel heeft het college wijzigingsbevoegdheid en daar wordt optimaal gebruik van gemaakt.

Efficiency is te verdienen in het eenmalig (bv. per jaar) voorleggen van alle verzoeken om partiële herziening (stedelijke) bestemmingsplannen. Dit gebeurt al bij het bestemmingsplan Buitengebied. Twee overwegingen gelden hierbij. Ten eerste zullen in dit geval de inkomsten leges worden gehalveerd. Hierbij moet op jaarbasis worden gedacht aan circa € 40.000. Ten tweede geldt dat een burger met een verzoek voor behandeling zal moeten wachten tot behandeling in de raad.

Basis voor het bestemmingsplan is een ruimtelijke onderbouwing. Hierin zijn verschillende disciplines vervat. Denk daarbij aan flora/fauna, milieu, water en archeologie. De aanvrager is verantwoordelijk voor een degelijke onderbouwing. De gemeente toetst de onderzoeken. Dit doen we zelf. Hier geldt één uitzondering; archeologie. Naast onze eigen toets voert de regio-archeoloog ook toetsen uit. Wij willen een andere invulling gaan geven aan deze toets. De regio-archeoloog kost ons € 10.000 per jaar (vanaf 2014 via de Omgevingsdienst Achterhoek). Wij toetsen ook op nadere onderdelen van bestemmingsplannen nog uitgebreid, ook wanneer gecertificeerde bedrijven de onderbouwing hebben ingediend.

Overigens kijken wij bij bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen vanzelfsprekend naar de terugloop in bouwactiviteiten. Gevolgen hiervoor voor onze personele bezetting betrekken wij bij de besparing op de bedrijfsvoering.

Afschaffen welstandstoezicht met uitzondering voor binnen de historische kernen gelegen bouwwerken

Voor het gehele grondgebied van de gemeente Montferland zijn welstandsregels van toepassing, vastgelegd in de welstandsnota en beeldkwaliteitsplannen. Bouwwerken zichtbaar vanuit het openbaar gebied moeten voldoen aan redelijke eisen van welstand. Bij bestaande woningen en bedrijven is, in het kort gezegd, voor op te richten bouwwerken op meer dan 1 meter respectievelijk 0 meter achter de doorgetrokken voorgevelrooilijn welstandsvrij zijn. Dit geldt niet bij beschermde monumenten en cultuurhistorische waarde van de kernen. Nieuw op te richten

woningen en bedrijven moeten wel altijd voldoen aan redelijke eisen van welstand. De complexen Matjeskolk, de Zinderberg en het voormalig sportveld Kilder zijn aangewezen als welstandvrij gebied.

Door het afschaffen van welstandstoezicht vermindert de regeldruk substantieel. De procedure wordt eenvoudiger en transparanter en de omgevingsvergunning is sneller verleend. Er wordt, binnen de kaders (o.a. situering, gebruik en maatvoering) van het bestemmingsplan, meer verantwoordelijkheid voor uiterlijk, materialen, kleur en verhoudingen van een bouwplan bij de burger/ondernemer neer gelegd. Het risico van achteruitgang van de (ruimtelijke) beeldkwaliteit van de omgeving is latent, doch ook dat is een verantwoordelijkheid van de burgers/ondernemers.

Het welstandstoezicht bij bouwwerken in de kwetsbare omgeving in casus de historische kern willen op zijn minst handhaven. Bouwwerken bij beschermde monumenten die buiten de historische kern liggen, worden dan ook niet meer getoetst. Het monument zelf valt onder de werking van de Monumentenwet zodat er wel altijd een advies van de Monumentencommissie noodzakelijk is. Het welstandstoezicht kan dus uitgebreid worden met de beschermde monumenten buiten de historische kern. Om toch excessen te kunnen aanpakken kan er aanvullend een zogenaamde excessenregeling in de Welstandsnota opgenomen worden.

De te realiseren structurele kostenbesparingen zijn met het beperken van welstandstoezicht tot

a. Historische kern, monumenten en excessenregeling	€ 23.000
b. Historische kern en monumenten	€ 26.000
c. Historische kern	€ 31.000

Opgemerkt moet worden dat de kosten voor het behandelen van aanvragen van omgevingsvergunningen inclusief de kosten van het welstandstoezicht doorberekend worden in de leges. Het ligt voor de hand om het tarief te verlagen ware het niet dat de kostendekking van de Titel Wabo binnen de legesverordening niet volledig is. Dit is nog wel een detail dat goed uitgewerkt moet worden.

Om het beperkte welstandstoezicht te effectueren, moet de welstandsnota worden aangepast. De incidentele kosten voor het aanpassen van deze nota en de bijbehorende kaarten wordt geraamd op € 35.000 exclusief BTW. Invoering is niet eerder mogelijk dan in 2016

Thema I: Onderwijs

Dit thema heeft vooral betrekking op de huisvesting van het onderwijs en wordt als zodanig betrokken bij de thema's B en D. Het zwemonderwijs is verwerkt in de maatregelen met betrekking tot de zwembaden (ook thema's B en D).

Thema J: Regiokeuze (Achterhoek/Stadsregio Arnhem Nijmegen)

Montferland in één regio

Zoals wij al in hoofdstuk 4, paragraaf 5 hebben aangegeven, is het thans niet gewenst en mogelijk binnen deze kerntakendiscussie een strategische visie van de gemeente in de regio's vast te stellen. Wél kunnen wij ons verbinden aan het afronden van deze visie (inclusief beeld van de gevolgen van uittreding) in 2016. Op dit moment willen we echter de handschoen oppakken door ons te verbinden aan een taakstelling ter grootte van de (gemiddelde) deelname aan de regio waar we uittreden, waarbij geldt dat over effectuering eerst in 2015-2016 feitelijke zekerheid kan ontstaan. Dit betekent dat dit onderdeel (financieel) tevens terug zal komen in de risicoparagraaf. Let wel: uittreding uit één van de regio's is wel afhankelijk van medewerking van de andere deelnemende gemeenten.

Overigens neigen wij hierbij naar uittreding uit de regio Achterhoek, gebaseerd op de uitvoeringspraktijk van de afgelopen jaren. Gezien echter het feit dat gevolgen van uittreding uit één der regio's te complex zijn om nu volledig te kennen, stellen wij voor:

- in 2016 de visie op de regioverbanden af te ronden;
- nu al taakstellend € 135.000 op te leggen vanaf 2018.

Thema K Overige

Representatie (taak K010)

In de gemeente Montferland is het gewoonte bij plechtige en feestelijke gelegenheden dat het gemeentebestuur zich actief representeert. Veel representaties komen voort uit traditie. Een herijking is op zijn plaats waarbij het uitgangspunt is een sobere vertegenwoordiging van de gemeente. Dit past naar onze mening beter in de huidige visie dat een moderne gemeente niet alles meer zelf doet maar het overlaat aan de inwoners.

Door het versoberen van de programma's van de nieuwjaarsbijeenkomst medewerkers, veteranen dag, 50 jarige huwelijken, koningsdag, afscheid bestuurders, dodenherdenking, enzovoort achten wij een besparing tot € 6.000 mogelijk.

Verdere besparing door het vereenvoudigen van de representatie van de gemeente en vereenvoudigen van de programma's bij diverse projecten is eveneens mogelijk. Hiermee kan ook een besparing op de ambtelijke capaciteit gerealiseerd worden als onderdeel van de taakstelling op de ambtelijke organisatie.

Rekenkamer (K050)

De kosten van de Rekenkamercommissie worden gedeeld met drie andere deelnemende gemeenten en bedragen € 0,90 per inwoner, zijnde € 31.500 in totaal. De huidige contractperiode loopt tot en met 2017. Wij zijn voorstander van een sobere en effectieve rekenkamerfunctie met bewuste jaarlijkse keuze van één onderzoek. Hiermee kan een kostenbesparing van € 21.500 gerealiseerd worden.

Inverdieneffecten project MOED (K050)

MOED is bedoeld voor een meer efficiënte inzet van de Veiligheidsregio. Deze operatie hebben wij inmiddels ondersteund. Echter, het koppelen van een financiële vertaling van € 25.000 tot € 50.000 aan deze efficiëncyslag is reëel.

5% korting op de bijdrage aan VNOG (K054)

Analoog aan onze bezuinigingen toepassen is € 55.000. Echter pleiten wij ervoor om deze 5% niet te beperken tot VNOG, maar ernaar te streven dit toe te passen op alle gemeenschappelijke regelingen. Hiertoe is ook overleg binnen de regio nodig. Reden hiervoor is dat gemeenten telkens het bezuinigingsinstrument moet hanteren, terwijl de gemeenschappelijke regelingen bij voortdurende 'buiten schot' blijven. Echter blijft het besef dat de gemeentelijke invloed hier beperkt is. Opname in de risicoparagraaf lijkt dan ook reëel.

Verkeersbordenluw waardoor tussen de € 4.000 en € 10.000 bespaard kan worden (K094)

Deze taakstelling zullen wij uitvoeren voor een bedrag van € 7.000.

Speelvoorzieningen (K114)

De beschikbare budgetten kunnen niet verlaagd worden, daar hiermee al het noodzakelijk onderhoud e.d. niet uitgevoerd kan worden.

Privatiseren weekmarkt te 's-Heerenberg (K130)

In Didam en Zeddam worden de markten privaat georganiseerd. In 's-Heerenberg is dit anders. De gemeente organiseert hier de markt volledig. Hiermee gaan vooral ambtelijke uren gepaard, terwijl we er ook marktgeden voor ontvangen. Echter is dit niet kostendekkend. Wij willen een verkenning laten doen op een andere uitvoeringswijze.

Effecten ontgroening voor leerlingenvervoer in beeld brengen (K176)

Kosten leerlingenvervoer ca. € 540.000 per jaar. Uit de MOOZ-prognoses blijkt een afname van leerlingenaantallen basisonderwijs tot 2030 met ruim 30%. Het is niet reëel dit percentage direct in te boeken:

- Vergelijkbare afname leerlingen SO is niet te verwachten
- Stage vervoer SO neemt toe
- Open eindfinanciering

Echter, een afname van 20% in tien jaar lijkt reëel. Totale afname in tien jaar ca. € 100.000. Opbrengst loopt met € 10.000 per jaar op. Let wel: betreft aanbesteding plichtige dienst.

VVV een gemeentetaak (taak K241)

Toerisme is voor Montferland een belangrijke economische drager. Voor een vitale toekomst van de gemeente is ontwikkeling en groei van toerisme speerpunt van beleid. Promotie van Montferland wordt breed ingezet: VVV, citymarketing, informatievoorziening en evenementen. In enge zin is VVV geen gemeentetaak maar door het koppelen aan diverse disciplines heeft de gemeente wel belang bij deze taak.

Het niet meer ondersteunen van deze taak (in eigen beheer dan wel uitbesteed) kan op kortere termijn een besparing van € 85.000 opleveren, doch hiertegenover staan nadelen die op langere termijn grotere gevolgen zullen hebben namelijk; minder toerisme, minder omzet, minder opbrengst toeristenbelasting, minder economische spin-off.

Geadviseerd wordt om ten hoogste de dienstverlening te versoberen door het beperken van de openstelling van het "VVV-loket". De besparing circa € 20.000 is onderdeel van de taakstelling op de ambtelijke organisatie.

Gemeentelijk minimabeleid (K283)

De huidige budgetten zijn:

• Reductieregeling (eigen beleid)	200.000
• Bijzondere bijstand (wettelijke taak)	402.000
• Kwijtschelding gemeentelijke belastingen (eigen beleid)	160.000
• Schuldhulpverlening (wettelijke taak)	<u>266.000</u>
	<u>1.028.000</u>

Het minimabeleid verandert in principe niet door de transities in het sociaal domein en is daarom niet in het beleidsplan participatie opgenomen. Het is dus logisch het minimabeleid te betrekken bij de kerntakendiscussie. Op de rol staat het armoedebeleid te evalueren. Naar onze mening is het opnemen van een taakstelling van 5%, is thans € 50.000, op de budgetten dan ook een natuurlijk moment.

St. Welcom: 5% tot 10% van cultuur en beheer gebouwen € 236.000 + € 545.000 besparen (K316)

Wij pleiten ervoor om géén kaasschaafmethode toe te passen. Dit overigens ook mede in het belang van de instelling. Welcom willen wij qua zorg en sociaal-maatschappelijke activiteiten 'ontzien' (i.v.m. de transities). Qua cultuur en beheer gebouwen vinden wij dat er wel degelijk keuzen te maken zijn. Wij vragen van Welcom dan om concrete voorstellen om culturele voorzieningen op te heffen, minimaal ter waarde van € 75.000. Overigens zijn wij van mening dat ook andere culturele voorzieningen hiervoor in aanmerking kunnen komen. Denkbaar is het om culturele voorzieningen samen te voegen, analoog aan het Albertusgebouw in Didam. Dit zou bv. kunnen betekenen dat bibliotheek en/of muziekschool in 's-Heerenberg worden ondergebracht in het Willem van den Berghcentrum. Daarmee blijft het voorzieningenniveau bestaan, terwijl de kosten flink afnemen (huidige huur bibliotheek en/of muziekschool verdisconteren in subsidie Welcom).

Jongerenwerk (K319)

Jeugdwerk Nieuw-Dijk ontvangt jaarlijks ca. € 30.000. Wij zijn van mening dat – mede in relatie tot discussies over Welcom, accommodaties en Grip op Verandering, èn met het oog op een terugtrekkende gemeente – een taakstelling mogelijk is. Wij willen we een taakstelling opleggen van in elk geval € 5.000.

Milieu (K358)

De subsidiëring van de NME wordt beëindigd. De gesprekken hierover met de deelnemende gemeenten en het bestuur zijn gaande. Onderwerp van gesprek zijn ook de frictiekosten. Vanaf 2016 is de besparing € 67.000 structureel; in 2015 gaan we uit er voorlopig van uit dat dit bedrag nodig is voor de afbouw.

Raming onvoorzien (K410)

Het budget voor onvoorzien kan binnen de grenzen van het provinciaal toezicht verlaagd worden met € 15.000.

7. Financiële uitkomsten

De financiële uitkomsten liggen tussen circa € 2,0 en € 3,0 miljoen, namelijk:

(x € 1,00)

Uitkomsten Kerntakendiscussie	Minimaal	Midden	Maximaal
Thema's A en C: Accommodaties	340.000	585.000	826.000
Thema's B en D: Subsidies	297.000	314.000	334.000 ¹
Thema's E en F: Openbare ruimte	235.000	239.000	269.000
Thema G: Ruimtelijke ordening	28.000	31.000	36.000
Thema I: Onderwijs	16.000 ¹	18.000 ¹	18.000 ¹
Thema J: Regiokeuze	107.000	163.000	270.000
Thema K: Overige:	160.000	350.000	381.000
Bedrijfsvoering cq ambtelijke organisatie	800.000	800.000	800.000
	1.983.000	2.500.000	2.934.000

¹ Gecorrigeerd van dubbeltellingen van respectievelijk € 12.000, € 44.000 en € 66.000.

In de volgende tabel zijn de financiële uitkomsten van de individuele maatregelen weergegeven per begrotingsjaar weergegeven.

(x € 1,00)

Thema's en maatregelen	2015	2016	2017	2018
Thema's A en C: Accommodaties				
1 Zwembad de Hoevert			340.000	340.000
2 Accommodaties	37.000	145.000	182.000	286.000
3 Voetbalaccommodaties				200.000
	37.000	145.000	522.000	826.000
Thema's B en D: Subsidies				
1 sportsubsidies				
Afschaffen subsidie voor leden van buiten de gemeente		6.000	6.000	6.000
Stoppen subsidie 55+		10.000	10.000	10.000
Beperken subsidie jeugd met 25%		13.000	13.000	13.000
Idem met 50%		14.000	14.000	14.000
Idem met 100%		27.000	27.000	27.000
Ondergrens aantal leden hanteren:				
75 leden totaal, of		6.000	6.000	6.000
100 leden totaal, of		4.000	4.000	4.000
50 jeugdleden		5.000	5.000	5.000
Onderhoudssubsidies:				
20% op onderhoud voetbalvelden		12.000	12.000	12.000 *
20% op onderhoud tennisbanen		6.000	6.000	6.000
2 subsidies cultuur ca		53.000	53.000	53.000
3 5% korting loonkosten gesubsidieerde instellingen	180.000	180.000	180.000	180.000
4 Liemers Museum		10.000	10.000	10.000
	180.000	346.000	346.000	346.000
Thema's E en F: Openbare ruimte				
1 Taakstelling integraal beheersplan openbare ruimte	100.000	100.000	100.000	100.000
2 Verschralling verouderd openbaar groen	66.000	66.000	66.000	66.000
3 verlagen middelen voor incidentele acties	20.000	20.000	20.000	20.000
4 verschrallen veegrondes / uitbesteden	35.000	35.000	35.000	35.000
5 detachering Wedeo	14.000	14.000	14.000	14.000
6 Bestrijding hondenpoepoverlast versoberen fte:				
verminderen reiniging 0,4 alleen fte				
vervangen toiletten door bakken 0,5	4.000	4.000	4.000	4.000
verwijderen toiletten en bakken 1,3	30.000	30.000	30.000	30.000
	269.000	269.000	269.000	269.000
Thema G: Ruimtelijke ordening				
1 Bestemmingsplannen: archeologie schrappen		5.000	5.000	5.000
2 Dereguleren welstandstoezicht				
a. Historische kern, monumenten en excessenregeling		23.000	23.000	23.000
b. Historische kern en monumenten		3.000	3.000	3.000
c. Historische kern		5.000	5.000	5.000
	0	36.000	36.000	36.000

*Deze post vervalt in 2018 bij realisatie taakstelling voetbalaccommodaties

	(x € 1,00)			
Thema's en maatregelen	2015	2016	2017	2018
Thema I: Onderwijs				
1 Schoolzwemmen Didam				
basisonderwijs			44.000	44.000 *
speciaal onderwijs			22.000	22.000 *
2 Schoolzwemmen H'-berg			16.000	18.000
	0	0	82.000	84.000
Thema J: Regiokeuze				
1 Montferland in één regio				
Regio Achterhoek				107.000
Stadsregio Arnhem Nijmegen				56.000
	0	0	0	163.000
Thema K: Overige:				
1 K010 Representatie	6.000	6.000	6.000	6.000
2 K004 Rekenkamer				21.000
3 K050 Inverdieneffecten MOED				50.000
4 K054 Korting VNOG		55.000	55.000	55.000
5 K094 Verkeersbordenluw	7.000	7.000	7.000	7.000
6 K130 Privatiseren weekmarkt 's-Heerenberg				
7 K176 Leerlingenvervoer		10.000	20.000	30.000
8 K241 VVV-taak	0,5 alleen fte			
9 K283 Minimabeleid	50.000	50.000	50.000	50.000
10 K316 St Welcom			75.000	75.000
11 K319 Jeugdwerk Nieuw-Dijk		5.000	5.000	5.000
12 K358 Milieu; NME		67.000	67.000	67.000
13 K410 Onvoorzien	15.000	15.000	15.000	15.000
	78.000	215.000	300.000	381.000
TOTAAL PROGRAMMA'S	564.000	1.011.000	1.555.000	2.105.000
Bedrijfsvoering cq ambtelijke organisatie:				
begrotingsjaar 2015	200.000	200.000	200.000	200.000
begrotingsjaar 2016		200.000	200.000	200.000
begrotingsjaar 2017			200.000	200.000
begrotingsjaar 2018				200.000
	200.000	400.000	600.000	800.000
TOTAAL KTD	764.000	1.411.000	2.155.000	2.905.000

*Deze posten vervallen indien besloten wordt tot algehele sluiting van zwembad de Hoevert.

8. Ontvlechtigings-, frictiekosten en risico's

Het is onontkoombaar dat er frictie- en/of ontvlechtigingskosten ontstaan door de te treffen maatregelen. De in de eerstkomende begrotingsjaren uit de kerntakendiscussie te realiseren "opbrengsten" dekken nog niet de in die jaren geraamde begrotingstekorten (zie hoofdstuk 7). Aanvullend krijgen we te maken bij het afstoten van gebouwen/accommodaties met af te boeken boekwaarden. Wij verwachten dat de te realiseren verkoopopbrengsten deze afboeking niet volledig gaan dekken. De markt is niet optimaal. Daarnaast krijgen we te maken met verkoop-, verhuis- en/of projectkosten. Ook zal er om het e.e.a. te realiseren tijdelijk extra capaciteit nodig zijn. De verkoop van gebouwen is qua moment ook onzeker. Om dit risico voor de begroting te verminderen willen we ook een bedrag reserveren. Tot slot krijgen we bij andere maatregelen ook te maken met éénmalige kosten.

In verband hiermee willen wij een egalisatiereserve KTD vormen, ter grootte van:

• Boekwaarde gebouwen	2.300.000	
• Dekking exploitatie risico	400.000	
• Overige éénmalige kosten	<u>500.000</u>	3.200.000
• Verkoopopbrengsten	-2.300.000	
• Verhuis-, verkoop-, project- en ontvlechtigingskosten en risicodekking	<u>1.000.000</u>	-1.300.000
Raming egalisatiereserve KTD		<u>1.900.000</u>

Didam, 7 oktober 2014

Burgemeester en wethouders van Montferland,

De secretaris,

T.M.J.M. Evers

De burgemeester,

mw. C.C. Leppink-Schuitema

Bijlagen

- I. Overzicht samenwerkingsverbanden
- II. Toelichting maatregelen subsidies voor sport, cultuur en leefbaarheid
- III. Themabladen

I. Overzicht samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	Aantal gemeenten	Regio*	Organisatievorm*
Werkvoorzieningsschap Wedeo	3	AH	GR
Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland	22	NOG	GR
<i>Cluster Brandweer Achterhoek West</i>	4	AH	GR
Reinigingsdienst de Liemers	2	L	GR
GGD Noord en Oost Gelderland	22	NOG	GR
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers	3	L	GR
Stadsbank Oost-Nederland	22		GR
Regio Achterhoek	8	AH	GR
Stadsregio Arnhem - Nijmegen	20	SAN	GR
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	8	AH+L	GR
Recreatieschap Achterhoek – Liemers (slapende)	13	AH+L	GR
Euregio Rijn-Waal	36		GR
Omgevingsdienst Achterhoek <i>Archeologie</i>	10 + prov	AH+	GR
Mobiliteit personeel “Werken in Gelderland”	11	AH+	S
Bezwarencommissie personeel	11	AH+	S
Functiehuis Achterhoek, functiewaardering	7	AH	S
P&O Netwerk	8	AH	AO
<i>Werkgroep salarissen</i>			S
<i>ARBO werkgroep</i>			S
P&O Netwerk	20	SAN	a
Inkoop en aanbesteding	9	AH+	S
<i>Algemene Inkoopvoorwaarden Achterhoekse Gemeenten</i>	9		
<i>Groslijsten Achterhoekse gemeenten</i>	3		
<i>Model artikelgroepen</i>	9		
RMC	8	AH	AO en PO
Afvalcontract	10	AH+	AO en PO
Verkeer en vervoer	8	AH	AO en PO
Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid	7	AH	AO en PO
Plattelandsontwikkeling	8	AH	AO en PO
Mediation	9	AH+	AO en PO
Crisisbeheersing	8	AH	AO en PO
AOV piket cluster	8	AH	AO en PO
Natuur en Milieu Educatie	3	AH	ST
Achterhoek Duurzaam Verbouwen	8	AH	ST
Milieu Regionale Samenwerking Arnhem	20	SAN	a
Landschap Ontwikkeling Plan	3	AH	AO en PO
Euregionaal Bedrijventerrein en Regionaal Bedrijventerrein A18	4	AH	OVK
Regionale structuurvisie	8	AH	AO en PO
Rondweg 's-Heerenberg	2	AH	AO en PO
Ecologische Verbindingszone Didamse Leigraaf	3	AH	AO en PO
Ecologische Verbindingszone Slangenburg-Montferland	2	AH	AO en PO
Ruimtelijke ontwikkeling San	20	SAN	AO en PO
Economische zaken SAN	20	SAN	AO en PO
Economische zaken Achterhoek	8	AH	AO en PO
Directeuren Netwerk Achterhoek	10	AH+	AO
Controllers Netwerk Achterhoek	12	AH+	AO
<i>Controllerswerkgroep Gemeenschappelijke Regelingen Achterhoek</i>	4	AH	S
Hoofden Financiën Overleg	8	AH	AO
Portefeuillehoudersoverleg (PoHo) Sociaal	8	AH	PO

Samenwerkingsverband	Aantal gemeenten	Regio*	Organisatievorm*
AO Jeugd ⁹	8	AH	AO
AO WMO / Gezondheid ⁹	8	AH	AO
AO Oggz ¹⁰	8	AH	AO
AO Gezondheid ¹¹	8	AH	AO
Transities sociaal domein:	8	AH	
<i>Projectgroep Transitie AWBZ/WMO</i>			S
<i>Projectgroep Transitie Jeugd</i>			S
<i>Projectgroep Transitie Participatiewet</i>			S
AO Sport	8	AH	AO
Cultuurpact Achterhoek	8	AH	AO
AO Passend Onderwijs	5	L	AO
Achterhoekse Groene Energie Maatschappij	8	AH	CO
Inkoop CAD trekenwerk bij gemeente Doetinchem	2	AH	S
Aansluiting A3 Netterden	4+2	SAN en AH	AO en PO
Economische verbinding Emmerik, Montferland en Doetinchem	3	SAN, AH en EUR	AO en PO
Economische corridor Doetinchem-Arnhem	5	SAN	AO en PO
Landschapsontwikkeling (uitkijktoren)	2+2	SAN+EUR	AO en PO
Aansluiting A12 Hengelderweg	2+1	SAN	AO en PO
Liemers Volkshuisvesting overleg	6+2+4	SAN, PROV en CORP	AO en PO
Crisisbeheersing DOOV	8	AH	AO
Crisisbeheersing ROOV	22	NOG	AO
<i>Werkgroep OTOG</i>			
<i>Website crisisbeheersing</i>			
<i>Werkgroep SIS</i>			
<i>Werkgroep brand in thuiszorg</i>			
Openbare orde AOO	8	AH	AO

* **Legenda regio en organisatievorm:**

a	=	agendalid
AH	=	Achterhoek
AH+	=	Achterhoek plus aangrenzende gemeenten (Zutphen, Lochem en/of Doesburg)
AO	=	ambtenaren overleg
CO	=	coöperatie
CORP	=	woningbouwcorporatie
EUR	=	Euregio
GR	=	gemeenschappelijke regeling
L	=	Liemers
NOG	=	noord en oost Gelderland
OVK	=	overeenkomst
PO	=	portefeuillehouders overleg
PROV	=	Provincie
S	=	samenwerken in uitvoering
SAN	=	Stadsregio Arnhem Nijmegen
ST	=	stichting

⁹ Adviserend aan PoHo Sociaal over onderwerpen met betrekking tot jeugd & onderwijs respectievelijk WMO en gezondheidszorg. In verband met de transities tijdelijk niet actief omdat nagenoeg alle te bespreken onderwerpen overlap hebben. Wanneer de transities zijn afgerond, wordt het AO weer opgestart. In beide gremia zitten (nagenoeg) dezelfde personen.

¹⁰ Adviserend aan AO WMO/gezondheid en PoHo Sociaal over Oggz vraagstukken en afstemming met centrumgemeente Doetinchem

¹¹ Adviserend aan AO WMO/gezondheid & PoHo Sociaal over gezondheidsbeleid en ook de samenwerking in GGD-verband. Bereiden samen de stukken voor de GGD AB-vergaderingen voor.

II Toelichting maatregelen subsidies voor sport, cultuur en leefbaarheid

Sportsubsidies:

Huidig totaal subsidiebedrag is:		
voetbal	9.500	
tennis	2.100	
badminton	7.500	
gymnastiek	25.700	
volleybal	15.800	
zwemmen en polo	34.200	
overige sporten	24.900	
sport voor mensen met een beperking	8.800	
		128.500
Onderhoudssubsidies:		
11 voetbalaccommodaties	61.700	
4 tennisbanen	28.800	
		90.500
Totaal		219.000

Hiervan heeft € 5.800 betrekking op leden van buiten de gemeente Montferland.

Argumenten om de subsidies te herzien/aan te passen.

- Huidig subsidiestelsel is ontstaan door het harmoniseren van de twee stelsels van de voormalige gemeenten. Er liggen daarom niet altijd bewuste keuzes ten grondslag aan het huidige subsidiestelsel.
- Uitgaan van de eigen kracht van de bevolking en levensvatbaarheid
- Oudere inwoners zijn, in verhouding, veelal kapitaalkrachtiger dan de overige inwoners.
- Subsidiebedrag moet in verhouding zijn met aantal leden/deelnemers.
- Alleen jeugdleden (tot en met 17 jaar) als grondslag hanteren en dus subsidiëren. Dit ook i.v.m. het bestrijden van overgewicht en het ontmoeten van andere kinderen.
- Subsidiëring sporten voor mensen met een beperking ontzien.

Maatregelen:	Minimaal	Modaal	Maximaal
1 Afschaffen subsidie voor leden van buiten de gemeente	5.800	5.800	5.800
2 Stoppen subsidie 55+	10.300	10.300	10.300
3 Beperken subsidie jeugd met: 25%, 50% of 100%	13.500	27.000	54.000
4 Ondergrens aantal leden hanteren:			
a 75 leden totaal; 11 verenigingen geen subsidie meer	6.200		
b 100 leden totaal; 14 verenigingen geen subsidie meer		10.100	
c 50 jeugdleden; 19 verenigingen geen subsidie meer			15.100
5 Onderhoudssubsidies:			
a Taakstellend 20% op onderhoud voetbal of het onderhoudsbedrag op landelijk niveau van € 11 per m ²	12.000	12.000	12.000 *
b Taakstellend 20% op onderhoud tennisbanen	5.800	5.800	5.800
	<u>53.600</u>	<u>71.000</u>	<u>103.000</u>

* LET OP: vervalt door maatregelen accommodaties.

Meest verstrekende maatregel is het alleen nog maar aanbieden/faciliteren van accommodaties e.d. en geen subsidie meer (voorbeeld DVC).

Subsidie musea/oudheidkunde:

Het Liemers Museum krijgt een subsidie van afgerond € 38.000. Het museum is in fusiebespreking met de Liemerse instellingen Het Musiater, De Volksuniversiteit en de Liemerse Bibliotheek om te komen tot een cultuurcluster in het BAT-gebouw in Zevenaar. Door middel van gedeelde overhead zal op termijn de subsidie naar beneden kunnen worden bijgesteld en kunnen kruisbestuivingen en samenwerkingsverbanden plaatsvinden op verschillende terreinen. Evenals de gemeente Duiven willen we het subsidiebedrag verlagen met € 10.000.

Subsidies cultuur en leefbaarheid:

Huidige subsidiebedragen zijn:

senioren	48.800
EHBO ca	5.700
jeugd en jongeren	27.000
zang en koren	14.600
muziek en harmonie	54.100
dansgarde	1.200
toneel	6.600
oranje verenigingen	7.900
overige	45.400
	211.300

Argumenten om de subsidies te herzien/aan te passen.

- De subsidies hebben veel verschillende grondslagen; administratieve last beperken.
- Huidig subsidiestelsel is ontstaan door het harmoniseren van de twee stelsels van de voormalige gemeenten. Er liggen daarom niet altijd bewuste keuzes ten grondslag aan het huidige subsidiestelsel.
- Uitgaan van de eigen kracht van de bevolking en levensvatbaarheid.
- Oudere inwoners zijn, in verhouding, veelal kapitaalkrachtiger dan de overige inwoners.
- Subsidiebedrag moet in verhouding zijn met aantal leden/deelnemers.
- Alleen jeugdleden (tot en met 17 jaar) als eventuele grondslag hanteren.

Soort verenigingen	Maatregelen	Besparing
Senioren	Geen	0
EHBO ca	Eén vast bedrag van € 450 hanteren	3.000
Jeugd en jongeren	Handhaven, vaste bedragen en bedragen per lid, inwoner of leerling	0
Zang en/of koren	Stopzetten; verenigingen hebben alleen volwassen leden	14.600
Muziek en/of harmonie	Op basis van jeugdleden subsidiëren; <ul style="list-style-type: none"> • harmonie, fanfare en muziekvereniging € 150 • drumfanfare en drumband € 100 • orkest € 25 Majorette vast bedrag handhaven op € 405	24.500
Dansgarde	Handhaven, vast bedrag op € 405	0
Toneel	Vast bedrag per productie van € 500 met een maximum van twee producties per jaar	2.600
Oranjevereniging	Handhaven daar de activiteiten vooral op de jeugd gericht zijn. Dodenherdenking ook handhaven.	0
Overige:		Besparing
• Stichting Radio Mozaïk	Handhaven	0
• St. Kunst-Zinnig	Handhaven	0
• Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	Handhaven	0
• Oudheidkundige vereniging Didam	Handhaven	0
• Heemkundekring Bergh	Handhaven	0
• Stichting Huis Bergh	Handhaven	0
• Slachtofferhulp	Handhaven	0
• St. Mechteld ten Ham	Handhaven	0
• Kunst en Kunstig	Handhaven	0
• Stichting Filmhuis Didam	Handhaven	0
• Wereldwinkel Bergh	Beëindigen	2.375
• Schutterskring Montferland	Beperken tot organiseren van één schuttersdag	4.000
• Kruisrakerssoos	Naar participatiebudget	1.663
• Manege Zandewierde	Naar participatiebudget	475
		8.500
Totaal besparing		53.200

III Themabladen

Thema A: Accommodaties van sportverenigingen

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

1. Het verbreden van de doelgroepen, bijvoorbeeld door, de markt benaderen om de bezettingsgraad te verhogen, combineren van activiteiten en het clusteren van verenigingen. Kortom, werken aan een betere bezettingsgraad.
2. Accommodaties overdragen aan de gemeenschap en ruimte behoefte inventariseren, zowel bij marktpartijen als bij de gemeente en daarbij ook denken aan wederdiensten, door hurende partij(en).
3. De gebouwen verduurzamen en kijken naar samenvoeging clustering van de gebouwen, bijvoorbeeld van 2 naar 1.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. Vergunningen verruimen voor meerdere vormen van exploitatie.
2. Stimuleringsubsidies voor constructieve samenwerking
3. Kritisch kijken naar buurgemeente en in overleg exploiteren

Achtergrondinformatie:

- Het aantal leden is met 5% afgenomen.
- Montferland heeft 2 overdekte zwembaden, 23 voetbalvelden en 11 sportaccommodaties (met gemeentelijke bijdragen).
- Aantal actieve sporters in verenigingsverband is eind 2013 is 6.875.
- Netto directe kosten sportaccommodaties € 689.000.
- De bezettingsgraad van sportaccommodaties is niet optimaal; er zijn gebouwen die een lagere score hebben dan 20% bezettingsgraad.
- De huurprijzen zijn niet kostendekkend (26% voor de binnensport en 10% voor de buitensport van de instandhoudingskosten), dit betekent dat er indirect ook subsidies worden verleend.
- Kosten zwembad de Hoevert: exploitatie € 207.000 en accommodatie € 160.000; de overeenkomst loopt tot 2016.
- Kosten sportcomplex Montferland: exploitatie € 428.000 en accommodatie € 765.000; huurovereenkomst loopt tot 2030.

- Taakblad K234 Sportaccommodaties (pag. 85)
- Taakblad K238 Groene sportvelden en terreinen (pag. 92)
- Taakblad K161 Lokale onderwijstaken (pag. 94)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentie thema's A en B: € 300.000 tot € 600.000.
- Gemeente ondersteunt alleen levensvatbare verenigingen en/of accommodaties waarbij de o.a. volgende criteria van belang zijn:
 - aantal jeugdleden
 - aantal spelende leden
 - bezettingsgraad accommodaties
 - geografische ligging (kring 3 tot 5 km)
 - beschikbare alternatieven.
- Gemeente stimuleert en faciliteert vergaande samenwerking of samenvoeging van verenigingen/instellingen en accommodaties door o.a. het beschikbaar stellen van kennis, mediation, frictie, enzovoort.

Thema B: Subsidies aan sportverenigingen

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

1. Vanuit de gemeente blijven stimuleren van sport, via contactfunctionarissen. Stimuleren betekent, ook, aanwas.
2. Het moet niet vanzelfsprekend zijn dat er subsidies worden verleend, er zijn ook andere mogelijkheden, creatief ondernemen.
3. Samenwerking/versterken van en tussen verenigingen onderling, 1 sport per kern, de rest kan in andere kernen, samenwerking kan ook regionaal en zelfs over de landgrenzen.
4. Sponsors en gemeente, kunnen samengaan/samenwerken van verenigingen stimuleren en belonen.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. Subsidies stimuleren indien over de eigen identiteit wordt gekeken
2. Coördinatie binnen de kern, bijvoorbeeld door de gemeente
3. Clusteren van verenigingen
4. Ook kern overschrijdend kijken naar de mogelijkheden

Achtergrondinformatie:

- Het aantal leden is met 5% afgenomen (t.o.v. de jaarrekening 2012).
- Aantal actieve sporters in verenigingsverband is eind 2013: 6.875 (hierin kunnen dubbeltellingen zitten).
- Top 5 van sporten in Montferland (Gelderse Sportmonitor 2013): 1 Fitness-conditie; 2 Hardlopen/joggen; 3. Zwemsport; 4. Wielrennen etc.; 5 Fitness-kracht.
- Aantal gesubsidieerde sportverenigingen 43 (directe netto kosten € 547.000, subsidies en materiële kosten); aantal sporten 15. De huurprijzen van de sportaccommodaties zijn niet kostendekkend (26% voor de binnensport en 10% voor de buitensport van de instandhoudingskosten), dit betekent dat er indirect ook subsidies worden verleend.

- ✓ Taakblad K230 Sportbevordering (pag. 85)

Preadvies college 1-7-14:

- Zie thema A

Thema C: Accommodaties maatschappelijke en culturele instellingen

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

1. In kaart brengen van de behoeftes bijvoorbeeld via de website "delen" van faciliteiten, alsook, in kaart brengen van de onderbezetting per gebouw per kern en zoek de verbinding binnen de kern(en).
2. De gebouwen verduurzamen en kijken naar samenvoeging clustering van de gebouwen.
3. Pak de kans van de transities, daar kunnen gebouwen voor in worden gezet, maak gebruik van elkaars kwaliteiten (accommodaties) bijvoorbeeld Symbion benaderen voor het onderhoud van de gebouwen

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. Delen via de eigen website, in kaart brengen wanneer de gebouwen bezet zijn
2. Staat van het gebouw en maatschappelijk nut in kaart brengen
3. Er moet een reden zijn waarom Montferland het vastgoed wil houden
4. Op natuurlijke vervangingsmomenten bekijken: als het nuttig en noodzakelijk is behouden.
5. Onderhoud via praktijkonderwijs is een goede zaak leerlingen leren er ook van. Probleemkinderen activiteiten laten doen.
6. Verenigingen willen meer doen voor het geld dat ze krijgen. Taken vervullen door vrijwilligers in overleg met gemeente
7. Huisvesting bibliotheken bekijken, gebouwen met lage bezettingsgraad privatiseren als dat mogelijk is.

Achtergrondinformatie:

- 25 % van de Montferlandse bevolking is lid van de basisbibliotheek.
- Montferland heeft 2 vaste vestigingen en 9 halteplaatsen van de bibliobus.
- De gebouwkosten van de 9 accommodaties bedragen per jaar € 270.000.
- De huurprijzen zijn niet kostendekkend (53% van instandhoudingskosten), dit betekent dat er indirect ook subsidies worden verleend.

- ✓ Taakblad K200 Bibliotheek Montferland (pag. 64)
- ✓ Taakblad K250 Accommodatiebeheer (pag. 76)
- ✓ Taakblad K322 Kinderopvang - gebouwen (pag. 102)
- ✓ Taakblad K173 Overige gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten onderwijs - gebouw (pag. 98)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentie thema's C en D: € 150.000 tot € 300.000.
- Het aantal accommodaties verminderen. Het uitgangspunt hierbij is dat de gemeente alleen levensvatbare accommodaties ondersteunt waarbij de volgende criteria van belang zijn:
 - bezettingsgraad
 - activiteiten
 - geografische ligging (kring 5 km)
 - beschikbare alternatieve accommodaties.
- Gemeente stimuleert en faciliteert vergaande samenwerking, fusies of samenvoeging van verenigingen/instellingen en accommodaties, ook binnen een kern, door o.a. het beschikbaar stellen van kennis, mediation, frictie, enzovoort.

Thema D: Subsidies maatschappelijke en culturele instellingen

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

1. Versterken van elkaars kracht binnen de kleine kernen, waar bij de gemeente een regie rol heeft.
2. Meer denken in projectensubsidies dan in structurele subsidies, subsidies om je hoofd boven water te houden wel of niet?
3. Voorstellingen bundelen, verbindingen leggen tussen tussentijdse opvang en naschoolse opvang, opschalen van verenigingen en instellingen, wijk- en dorpsraden een belangrijker rol toe delen.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

Dit thema is deze avond niet behandeld door de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie:

- 25 % van de Montferlandse bevolking is lid van de basisbibliotheek.
- De bibliotheek heeft 9.300 leden en het aantal uitleningen bedraagt 260.000 (gesaldeerd gaat hier € 700.000 aan directe kosten in om).
- We hebben 2 muziekscholen (gesaldeerd gaat hier € 375.000 aan directe kosten in om)
- Aan waarderings- stimuleringsubsidies en kunst/cultuurprojecten in de breedste zin van het woord, wordt € 126.000 aan subsidie verstrekt.
- We hebben 9.745 vrijwilligers in onze gemeente (36 % van onze inwoners van 23 jaar en ouder).
- We hebben 7.580 mantelzorgers binnen de ruime definitie.
- De huurprijzen van de accommodaties zijn niet kostendekkend (53% van instandhoudingskosten), dit betekent dat er indirect ook subsidies worden verleend aan culturele instellingen.

- ✓ Taakblad K200 Bibliotheek Montferland (pag. 64)
- ✓ Taakblad K204 Muziekonderwijs (pag. 66)
- ✓ Taakblad K214 Kunst (pag. 68)
- ✓ Taakblad K217 Musea/oudheidkunde (pag. 70)
- ✓ Taakblad K250 Accommodatiebeheer (pag. 76)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentie zie thema C.
- Functie van bibliotheek is van belang maar er zijn besparingsmogelijkheden door slim gebruik te maken van vrijkomende ruimten in bijvoorbeeld de scholen in relatie tot de bibliobus.
- Het ondersteunen van (muziek)verenigingen integraal toepassen (niet per afdeling/sectie).

Thema E: Openbare ruimte groen

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

1. Gedeelten van openbaar groen terug geven aan de aan de wijken/burgers, door zelf het groen te laten doen, werk uitwisselen tegen een eigen budget elders, verkoop, verhuur en adoptie van groen.
2. Toepassen van de verschillende kwaliteitsniveaus van inrichting en van onderhoud. Bijvoorbeeld tussen industrieterreinen en kernen en aspecten van verkeersveiligheid.
3. Samenwerken met andere gemeenten en afstemming zoeken rondom de gemeente grenzen. Bij evenementen organisaties zelf e.e.a. op laten ruimen.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. Elk dorp/wijk heeft als vertrekpunt een 'raad' die dit oppakt
2. Verenigingen prikkelen om 'werk' te doen tegen een vergoeding
3. Is er nu verschil, zo ja nog meer maatwerk per gebied
4. Bloembak met groen als basis
5. Sober is goed, wel duidelijk omschrijven wat sober is
6. Zoek hulp in het dorp voor onderhoud
7. Wat kost het nu?
8. Kan door de burgers worden gedaan door bijvoorbeeld per wijk een bedrag te geven. Als de wijk niet wil dan de wijk iets ontnemen. De gemeente moet er iets voor teruggeven.
9. meer maatwerk
10. Geen bloemen wel groen, onderhoud door buurt
11. Samenwerken zonder extra kosten

Achtergrondinformatie:

- Openbaar groen ca. 135 ha. waarvan ruim 50 ha. beplanting.
 - Aantal rotondes 31.
 - Beheer openbaar groen uitvoeren conform de dienstverleningsovereenkomst met Wedeo, welke loopt tot 2017.
 - Gesaldeerd gaat er binnen de groenvoorzieningen € 998.000 aan kosten om.
 - Montferland heeft 350 km aan bermen en 100 km sloten.
-
- Taakblad K110 Groenvoorzieningen (pag. 40)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentie € 100.000.
- Uitgaan van een basisniveau van het groen in alle kernen en wijken. Dit niveau moet dan lager zijn dan nu het geval is. Als in de kern/wijk een hoger niveau gewenst is, moet dat door eigen inbreng gerealiseerd gaan worden.
- Het toekennen van een eigen budget aan kern/wijk uit gaan proberen (pilot in twee kernen).
- De capaciteit van het groenteam is het plafond voor de op te pakken en uit te voeren werkzaamheden.
- In het op te stellen integraal beheersplan openbare ruimte (IBOR) deze uitgangspunten uitwerken.

Thema F: Openbare ruimte wegen

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

1. Bestrating mag minder duur maar moet wel functioneel zijn; dat gebeurt nu nog te weinig, uitvoering van de wegen in de kernen mag wel soberder.
2. Zandpaden wel onderhouden en afsluiten voor gemotoriseerd verkeer.
3. Burgers onderling elkaar aanspreken op gedrag, zoals hondenpoep overlast. De eigenaar van de hond is verantwoordelijk.
4. Verlichting reduceren maar mag niet ten koste gaan van de veiligheid, alsook anders aanlichten en toepassen van led verlichting.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

Dit thema is deze avond niet behandeld door de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie:

- Aantal ongevallen 2012; 187 waarvan 181 uitsluitend materiële schade, 5 maal een ziekenhuisopname en 1 overig ongeval.
 - Aantal rotondes 31.
 - In 2013 zijn de gladheidroutes 45 keer gestrooid, zijn er 37 meldingen van gladheid afgehandeld en zijn er 40 zoutboxen in stand gehouden.
 - Vegen van verhardingen is bij de vorige kerntakendiscussie teruggebracht van 7 naar 5 keer per jaar.
 - Binnen sec het beheer van wegen gaat er gesaldeerd € 772.000 aan kosten in om.
 - Binnen de gemeente hebben wij 7.150 lichtmasten en 350 km wegen waarvan 170 km asfalt en 180 km klinkerbestrating.
-
- Taakblad K080 Wegen, straten en pleinen (pag. 31)
 - Taakblad K087 Straatreiniging (pag. 34)
 - Taakblad K090 Openbare verlichting (pag. 36)
 - Taakblad K358 Milieu - hondenoverlastbestrijding (pag. 47)
 - Taakblad K427 Hondenbelasting (pag. 49)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentieel is € 50.000 tot €100.000.
- Het toekennen van een eigen budget aan kern/wijk uit gaan proberen (pilot in twee kernen).
- In het op te stellen integraal beheersplan openbare ruimte (IBOR) de taakstelling uitwerken en realiseren.
- Uitvoering bestrijding hondenpoepoverlast heroverwegen.

Thema G: Ruimtelijke ordening

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

Dit thema is in deze bijeenkomst niet behandeld.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. T.a.v. digitalisering: welstandcommissie loskoppelen via pilot bestemmingsplan ruimer inzetten
2. Onderhouden van groen in de kernen; door de kernen zelf

Achtergrondinformatie:

- Totale kosten gesaldeerd € 984.000, voornamelijk apparaatskosten
- Leges bestemmingsplannen € 100.000
- Aantal bestemmingsplannen op verzoek 2013: 30 stuks

- Taakblad K367 Ruimtelijke ordening (pag.24)
- Taakblad K390 Omgevingsvergunning aanvraag (pag. 26)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentie € 20.000 tot € 40.000.
- Het welstandstoezicht, behalve binnen de historische kern, afschaffen.
- Clusteren van bestemmingsplannen dan wel de procedures clusteren.

Thema H: Uitkeringen, inkomensvoorzieningen en minimabeleid

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

Dit thema is in deze bijeenkomst niet behandeld.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. Contractafspraken met leveranciers rondom inzet personeel met een uitkering.
2. Inzet voor klussen bij verenigingen, vanuit het dorp of eigen kern met name en dit pushen en dat als prestatie "waarderen". Voordeel: minder inzet van ambtenaren om uitstroom te stimuleren.
3. Inzetten bij huishoudelijke hulp (WMO).
4. Koppelen participatie (bijstand) aan WMO werkzaamheden.
5. Laat de vereniging de taak op zich nemen van de klantmanager. De vereniging een vergoeding geven per ingezette cliënt.
6. Iemand in de buurt werkzaamheden laten doen en bemiddeling door wijkteam.

Achtergrondinformatie:

- Gemeentelijk minimabeleid kost per saldo € 1.035.000 (excl. apparaatskosten)
- Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen 2013: 210 stuks
- Schuldhulpverlening 2013: 68 stuks

- Taakblad K283 Gemeentelijk minimabeleid (pag.107)

Preadvies college 1-7-14:

- Dit thema buiten de kerntakendiscussie plaatsen en volledig betrekken bij de transities.

Thema I: Onderwijs

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

Dit thema is in deze bijeenkomst niet behandeld.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

1. Samenvoegen van verenigingen en scholen wat betekent dit vice versa, denken in combi
2. Gebouwen clusteren en, keuzes maken en wellicht verkopen/slopen
3. Kwaliteit van onderwijs is ook maatgevend.
4. Voor het sluiten kijken naar een logisch en veilig alternatief
5. bestuur samenvoegen binnen de gemeentelijke grenzen

Achtergrondinformatie:

- Aantallen;
 - basisscholen 16
 - speciaal onderwijs 2
 - voortgezet onderwijs 1
- Kosten onderwijshuisvesting € 1.900.000.
- Kosten schoolzwemmen voor accommodatievergoeding en vervoer € 163.000.

- Taakblad K161 Lokale onderwijstaken (pag. 94)
- Taakblad K162 Onderwijshuisvesting (pag. 96)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentie:
 - onderwijshuisvesting is thans niet aan te geven gelet op de vele ontwikkelingen
 - zwemonderwijs € 0 tot € 163.000.
- In principe de leegkomende schoolgebouwen verkopen. Incidentele opbrengsten aanwenden voor de desinvestering en bij overschot ten gunste van jaarresultaat.
- Anticiperende acties ontwikkelen op het leegkomen van schoolgebouwen.
- Het zwemonderwijs heroverwegen waarbij rekening gehouden moet worden met een afkoopsom voor een deel van de zwemvergoeding en opname in het armoedebeleid.

Thema J: Regio keuze (Achterhoek/Stadsregio Arnhem Nijmegen)

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

Dit thema is in deze bijeenkomst niet behandeld.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

Dit thema is niet behandeld

Achtergrondinformatie:

- Regio Achterhoek: deelnemende gemeenten 8; aantal inwoners 300.000; inwonersbijdrage per inwoner € 5,13, totaal € 163.000
- Stadsregio Arnhem Nijmegen: deelnemende gemeenten 20; aantal inwoners 740.000; inwonersbijdrage per inwoner € 3,07, totaal € 107.000
- Uit de ambtelijk memo is de laatste alinea gedeeltelijk overgenomen.
- Alvorens in het kader van de Kerntakendiscussie 2014 te beslissen of Montferland wel of niet blijft deelnemen aan de Regio Achterhoek en de Stadsregio Arnhem Nijmegen, is het belangrijker eerst een nader uitgewerkte en onderbouwde strategische visie over intergemeentelijk samenwerking door de gemeente Montferland te ontwikkelen.
- Indicatie (**minimale**) uittredingsvergoeding op basis van de formule afbouwen inwonerbijdrage in vier jaar (100 – 75 – 50 – 25%) n.l.

Regio Achterhoek	€ 415.000
Stadsregio Arnhem Nijmegen	€ 270.000
- Taakblad K020 Bestuurlijke samenwerking (pag. 17)

Preadvies college 1-7-14:

- Keuze bepalen aan welke regio-orgaan de gemeente actief blijft deelnemen.
- Zowel binnen de geografische regio Achterhoek en regio Arnhem Nijmegen, op basis van projectmatig werken, deelnemen in de diverse netwerken.
- De taakstelling ligt tussen de € 100.000 en € 160.000.

Thema K: Overige

Informatiebijeenkomst maatschappelijk veld 5-06-14:

Dit thema is in deze bijeenkomst niet behandeld.

Werkconferentie gemeenteraad 12-06-14:

Dit thema is deze avond niet behandeld door de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie:

- In dit thema zijn de 28 niet direct aan de vorige thema's te relateren taken opgenomen.
- ✓ Taakbladen (zie bijlage 1)

Preadvies college 1-7-14:

- Besparingspotentieel is van € 170.000 tot € 400.000.
- Dit besparingspotentieel uitwerken in het verdere traject.

Pr	Taken	Wettelijk verplicht	Beleids- vrijheid	Kwa- drant	Lasten	Apparaatkosten	Lasten exclusief apparaatkosten	Bezuinigingspotentie	
								van	tot
1	K003 College van B&W	ja	ja	1	715.269	0	715.269	0	5.000
1	K004 Bestuursondersteuning raad	ja	ja	1	526.733	462.668	64.065	0	0
1	K007 Bestuursondersteuning college	ja	ja	1	713.453	683.786	29.667	0	0
1	K010 Voorlichting en representatie	ja	ja	1	669.091	613.053	56.038	0	3.000
1	K017 Rechtsbescherming	ja	ja	2	197.945	181.846	16.099		
1	K053 APV en bijzondere wetten	ja	ja	2	132.433	114.822	17.611		
					2.954.924	2.056.175	898.749	0	8.000
2	K363 Monumenten	nee	ja	2	164.445	92.560	71.885	0	0
					164.445	92.560	71.885	0	0
3	K094 Verkeersmaatregelen	ja	ja	1	557.286	374.513	182.773	4.000	10.000
3	K350 Afvalverwijdering en -verwerking	ja	ja	1	2.620.189	534.619	2.085.570		
3	K354 Riolering	ja	ja	1	2.991.331	223.893	2.767.438		
3	K055 Handhaving APV	ja	ja	1	37.135	37.135	0	0	0
3	K391 Idem omgevingsvergunning	ja	ja	1	1.313.195	1.158.802	154.393	0	0
					7.519.136	2.328.961	5.190.175	4.000	10.000
4	K130 Markten en standplaatsen	nee	ja	2	74.359	64.615	9.744	0	15.000
4	K133 Economische ontwikkeling	nee	ja	2	282.499	263.796	18.703	0	0
4	K241 Toerisme en recreatie	nee	ja	2	362.005	136.875	225.130	0	0
4	K424 Toeristenbelasting	nee	ja	2			0		
					718.863	465.286	253.577	0	15.000
5	K050 Brandweerbzorg	ja	ja	1	565.442	4.359	561.083	25.000	50.000
5	K054 Regionale brandweer en rampenbestrijding	ja	nee	4	1.239.647	67.772	1.171.875	0	55.000
5	K058 Openbare orde en veiligheid	ja	ja	2	160.978	69.518	91.460	0	0
5	K316 Sociaal cultureel werk	nee	ja	1	1.703.761	34.912	1.668.850	38.000	75.000
5	K244 Overige recreatie	nee	ja	2	192.355	152.625	39.730	0	0
					3.862.183	329.186	3.532.997	63.000	180.000
6	K114 Speelvoorzieningen	nee	ja	2	279.629	162.507	117.122	5.000	10.000
					279.629	162.507	117.122	5.000	10.000
7	K176 Leerlingenvervoer	ja	ja	1	699.124	36.852	662.272		
7	K329 Jeugdgezondheidszorg	ja	ja	1	1.255.499	152.936	1.102.563	0	0
					1.954.623	189.788	1.764.835	0	0
8	K283 Gemeentelijk minimabeleid	ja	ja	1	1.180.500	119.299	1.061.201	80.000	160.000
8	K312 Maatschappelijk werk	nee	ja	1	503.271	36.852	466.419	0	0
8	K313 Maatschappelijke stages	nee	ja	2	83.022	46.065	36.957	0	0
8	K315 Maatschappelijke opvang	ja	ja	2	348.913	314.103	34.810	0	0
8	K325 Openbare gezondheidszorg	ja	ja	2	287.567	59.885	227.683	0	0
					2.403.273	576.203	1.827.070	80.000	160.000
9	K417 OZB	nee	ja	1	195.449	195.449	0		
9	K410 Onvoorzien	nee	ja	2	35.000	0	35.000	15.000	15.000
					230.449	195.449	35.000	15.000	15.000
31					20.087.525	6.396.116	13.691.409	167.000	398.000